

MEMORIAŁ
pamięci Marii Wittek

Materiały ezsiowa produkcji Ak Korpusu PWK

AK
Śląsk

++ 1974

brak zdj.

DOBROWOLSKA Stanisława
zs. „Mama”

60/Wsk

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

⁺⁺
Dobroszewska Stanisława
ps. „Maria”

✓ I. Materiały dokumentacyjne

- I/1 – relacja właściwa k. 3 s. 1-4
I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora k. 1-7
I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora k. 14

✓ II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 9, s. 1-9

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

- III/1 – dot. rodziny relatora
III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.
III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)
III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.
III/5 – inne..

✓ IV. Korespondencja k. 5

✓ V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie *Łowak*

I Materiały dokumentacyjne

II Relacje różnicowa

- Zyciorys, brak daty, mps (oryg.), k. 1, 1-4
- Relacja (maznisko medyczne), 1980, rkps (oryg.), k. 1, 1.2
- Relacja 148/ślęsk [b-d.], rkps, oryg., k. 1, s. 3-4

I/n-1 118/36

Życiorys

Urodziłam się dn.13.IX.1895 r.w Olszynie wojew.krakowskie, Od 4-kl.normalnej kształciłam się w Krakowie, gdzie złożyłam również maturę w r.1916/zdawałam z wszystkich przedmiotów z powodu rocznej przerwy na skutek inwazji rosyjskiej, która uniemożliwiła przedostanie się przez fronty:rosyjski i austriacki,co trwało niemal cały rok/. W dn.1, stycznia 1917 r,otrzymałam posadę naucz.w wojew.lubelskiem, z której zrezygnowałam w zamiarze podjęcia dalszych studjów.Przed otwarciem uniwersytetu i w trakcie odbywania studjów pracowałam w dziale organizacyjnym niesienia pomocy poszkodowanym wojną/staranie się o żywność ubranie,wyjednywanie zasiłków dla bezdomnych itp./,nie mogąc jednak pogodzić pracy w wym.biu,która wymagała bardzo wiele czasu, a nie mając funduszy,któreby uniezależniły mnie materialnie,nie byłam w stanie skończyć studjum rol.U.J.Ponieważ zaciągnęłam zobowiązania w stosunku do Min.Rolnictwa,które dopomagało mi przez przyznanie skromnego stypendjum,po 3-ech latach studjum rol.objęłam posadę w jednej ze szkół rolniczych na przeciąg 1 roku/w r,1923/24/.

Od 1.IX.1924 r,objęłam posadę w szk.powszechnej wojew,śląski go.W r,1927 złożyłam kwalifikacyjny egzamin,w międzyczasie zaś dojeżdżałam do miasta powiatowego,gdzie został zorganizowany wyższy kurs przez Zw.N.P.Po ½ rocznej pracy wym,kurs,z powodu nieotrzymania prawa publiczności,został przerwany.Ponieważ,przynajmniej narazie,nie miałam widoków dostania się na wyższy kurs państwowy,będąc w stałym kontakcie z inicjatorkami pracy przezp.wojsk.kobiet od r.1922,w którym to roku brałam udział w pierwszym obozie PW./akademickim w Gdyni/,zgłosiłam się z propozycją wszczęcia tejże akcji w wojew,śląskiem.Po skwapliwym przyjęciu mojej propozycji,wezвано mnie na kurs do Warszawy,poczem na polecenie PUWF.i PW.pobiegałam się o urlop bezpłatny,obejmując referat wf,i pwk,przy DOK.IV:w r,1928.Po dwóch latach pracy w Łodzi,przeniesiono mnie do wojew.śląskiego,gdzie właśnie został utworzony dla spraw kobiecych t.zw.Rejon śląski.W charakterze k-dtki Rejonu pracowałam do dn.1.II.1936 r.

1930

Zmateriałowane u aktach pism. z 1924
E 2

Rel. 148/51 2. Wskazywane dokumenty Stanisławy Dobrowolskiej posiada
p. Maria Wittek, kwaterantem je prowadzi do Baranów. 1/1-21

Dobrowolska Stanisława ur. w 1895 w Olszynie
woj. Krakowskie, o. naukowielki Antoniny
i A. Gemser 1° Dobrowolskiej 2° Rausowej
Rodzina od kilku pokoleń naukowielka. Stanisława
zmarła w wieku 74 lat na Śląsku węgla od 1924 r.
(styczeń 1974) i 1927 r. węgla w Turcy
(matura zdała w 1916 r.) w 1935 jest na stacji suk. 12 w Katowicach
Pogonice). W okresie okupacji mieszka w Makowie
Podhalanskim. Działa jako szprynglerka przemysłowa dla
prasy konspiracyjnej. Po 1945 pracowała na Hłomkach
Olszynie, gdzie zorganizowała 2 szkoły; następnie
w Katowicach w szkole nr 44 do 1952 r. Węgla
biologii, prowadziła wykłady wykładowe w tej dziedzinie
(ze względu na posiadany dokumentację prowadzonych
prac z tego zakresu, która widać jest odcisnąć w jej
spisowniach, nie studiowała po 1945 r.?)

20/xi. 1980

A. Krowczyński

I/1-3

rel. 148/śląsk

P.W.K.

Katowice
Kraków

Dobrowolska Stacia sława

ps. „Marie”

ur. 13.12.1895 w Elżymach wuj Kraków

ojciec: J. n. naniencyel

matka: Antonina z d. Gembel, 1c Dobrowolska, 2c Ramson
naniencyelka

wykształcenie: średnie ogólne - maturę w 1916 r. w Krakowie
wyższe, 3 lata studium rolnicze na 21.7 w Krakowie
w latach 1920-23 - nieukończony z braku funduszy.
W 1927 studia naniencyelski egzamin kwalifi-
kacyjny.

W 1917 r. uczy w szkole w Lubstaszem wuj Lubelskim
do 1920. W czasie studium pracuje jako urzędniczka w
biurze w Krakowie. Od 1924 r. uczy w szkołach na Śląsku
w Turzy i Katowicach.

W 1922 r. przebywa na obszarze akaszkowickim w Łodzi
i od tej chwili interferuje się i później pracuje w P.W.K.
Po odłączeniu kolumn P.W.K. w Łodzi zostaje skierowana
jako referentka WF i P.W.K. do Łodzi, gdzie pracuje
do 1930 r. Następnie przenosi się do regionu Śląska
jako k-alka P.W.K. i tam działa do 1.5.1936 r.

W czasie I wojny i wojatowej biore czynny udział
w pomocy żołnierzom, ich rodzinom, zabłądzonym kopo-
mocy, renty, służby tej roboty.

Od początku aktywności 1939 r. mieszka w Makowie
Podhalanickim. Czynna w samopomocy - pomocy
żołnierzom, wywiezionym, niekierującym, opieku-
je się każdym opuszczonym, samotnym, zubo-
złym. Działa jako aktywna przemysłowa praca
konspiracyjnej, pomaga & kierowni w projekciech

granicznych, w ukryciu ludzi zagrożeń, ostrego
przed arantowaniem. Dwie doświadczenia zyciowe,
intuicje, inteligencja pomagają jej przetrwać i dzięki
wynosić.

1-4 Po 1945 r. praca jako nauuczycielka na terenach
odizolowanych, organizuje szkoły, później uczy w
szkole w 14 w Katowicach. W 1957 r. przechodzi na
emeryturę. Zmarła w styczniu 1974 r.

Odznaczona: KAK i M.W., Br K2 z kw

Źródła: 1. Zaświadczenie przy należności do AK w 1940-45
z dnia 2. II. 1978 z Katowic.

2. Podziękowanie R.G.C. Kraków za opiekę nad
Anią Nowicką.

3. Ankieta instruktorska o rezerwach obrach
letnich P.W z 1929 r.

4. Wspomnienia H.P. z okresu przed wojny

5. - " - H.P. z okresu okupacji

I Materiały dokumentacyjne

I/2 Dokumenty dot. osoby relatora

- Legitymacja (nr 718) Odznaki Komendanczyj P.W., Warszawa 1933, oryg., k. 1, s. 1-2
- Legitymacja (nr 18586) Medalu Wojska, Londyn 1948, oryg., k. 1, s. 3
- Legitymacja (nr 22355) Medalu Wojska, Londyn 1948, oryg., k. 1, s. 4
- Legitymacja (nr 35629) Krzyża Zasługi z Mieczami, Londyn 1949, oryg., k. 1, s. 5
- Legitymacja (nr 11390) Krzyża Armii Krajowej, Londyn 1972, oryg., k. 1, s. 6-7

I/2-1

PRZYSPOBIENIE WOJSKOWE

ODZNAKA
KOMENDANCKA P. W.

LEGITYMACJA

FUNDACJA
GENERALA
ELŻBIETY
OKREG POMORZE
AK
1939

PAŃSTWOWY URZĄD
WYCH. FIZ. I PRZYSZ. WOJSK.

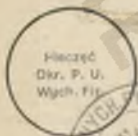
Nr 718

Pani DOBRZYŃSKA Sucińska.
Imię i nazwisko

upoważniony jest do noszenia
odznaki komendanckiej p. w.
„honorowej”

Warszawa, dn. 19 marca 1935r.

DYREKTOR
P. U. W. F. I. P. W.

Kilinski
KILINSKI
P.K. DYP.

WYCiąG Z REGULAMINU
ODZNAKI KOMENDANCKIEJ P. W.

§ 1. Celem odznaki komendanckiej p. w. jest widoczne wyróżnienie tych z pośród wojskowych zawodowych przydzielonych do prac p. w., którzy osiągnęli wybitne rezultaty w pracy p. w. Jednocześnie służy ona jako odznaka „honorowa” dla tych osób, które pracując bezinteresownie, położyły duże zasługi w pracy przysposobienia wojskowego.

§ 4. Uzyskać prawa do noszenia odznaki nie mogą, względnie prawo do noszenia odznaki tracą:

- a) Wydalenia karnie z p. w.,
- b) karani sądownie za czyny hańbiące;
- c) zdyskwalifikowani — wyrokiem sądu honorowego.

§ 7. Odznaka na mundurze wojskowym, przysp. wojsk. i stowarzyszeń nosi się na lewej piersi według Dz. Rozk. Nr 10/28 poz. 10.

Na ubrańcu cywilnym — w klapie marynarki (miniatura).

§ 12. W razie zagubienia legitymacji odznaki, może być wydany na pisemną prośbę zainteresowanego, drugi egzemplarz tej legitymacji z napisem na okładce „duplikat” o tej samej liczbie ewidencyjnej.

1/2-2

I/2-3

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

LEGITYMACJA Nr. 18586.....

Stopień, imię, nazwisko Porucznik.....

Stanisława DOBROWOLSKA ps. "Maria".....

Oddział Armia Krajowa.....

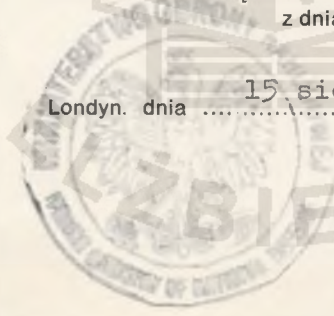
Odznaczony został

MEDALEM WOJSKA

po raz 1.

Podstawa: Zarządzenie Szefa Sztabu Głównego
z dnia 1 lipca 1948

Londyn, dnia 15 sierpnia 48 19..... r.

[Handwritten signature]
mjr.

FUNDACJA
GENERAL
KAWACKIEJ

Słownik

I/2-4

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

LEGITYMACJA Nr .....22355.....

Stopień imię, nazwisko ps. "Maria".....

Stanisława DOBROWOLSKA

Oddział AK.....

Odznaczony został po raz 1 i 2

Medalem Wojska

Podstawa: Zarządzenie Szefy Sztabu

Głównego

z dnia 1 lipca 1945

15 sierpień

Londyn dnia ..... 1945 r.

I/2-5

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

LEGITYMACJA Nr 35629.....

Stopień, imię, nazwisko ..... Szer.

DOBROWOLSKA Stanisława

Ps.: "Maria"

Oddział A.K. ....

Odnaczony został BRAZOWIEC

KRZYŻEM ZASŁUGI Z MIECZEM

Podstawa: Dz. Pers. Nr 3 z 15. 11. 49.

Londyn, dnia 30 grudnia 1949 r.

[Handwritten signature]

LEGITYMACJA
KRZYŻA ARMII KRAJOWEJ

Nr. 11390.

Nazwisko ..... Dobrowolska ^{I/2-7} .....

Imię ..... Stanisława .....

Pseudonim ..... "MARIA" .....

Przydział ..... Okr. Śląski O.VK .....

Odznaczony został

KRZYŻEM ARMII KRAJOWEJ

ustanowionym dnia 1 sierpnia 1966 roku
przez dowódcę A.K. gen. Tadeusza Bora-
Komorowskiego dla upamiętnienia wysiłku
żołnierza Polski Podziemnej w latach
1939 — 1945.

Przewodniczący

Podpis:

Komisji Krzyża

K. Ziemiński
K. Ziemiński — "Wachnowski"

Londyn, dnia ..... 20.6.72 .....

I Materiały dokumentacyjne

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

- Materiały różnej treści dotyczące działalności w ŻWK w lat 1928-1937, mps (oryg.), rkp (oryg.), k. 21, s. 1-23
- Osiedlenie M. Wąsilewskiej oraz M. Wyzłimskiej dotyczące współpracy ze H. Dobrowolską, Stalinogród 1953, rkps, k. 1, s. 24

Warszawa, dnia 22 marca 1928 r.

Do Pani *Joliczowskiej* B. Polue

Proszę natychmiast złożyć na imię Dyrektora Państwowego Urzędu
WP. i PW. ppłk. ULRZYCHA podanie o przyjęcie:

Do

1939

1945

Proszę o przyjęcie mnie na stanowisko referentki wf. i pw. ko-
biet w D.O.K. X w Puczyjolu, od dn. 17. IV. br.

Adresować: Państwowy Urząd WP. i PW. Warszawa, Plac Saski Nr.3.
Sztab Generalny. *dla mnie.*

Dołączyć curriculum vitae.

MA

Warszawa, dnia 22 marca 1928 r.

1

M.1

Do Pani

Sobkowolskiej

B. Polue

Proszę natychmiast złożyć na imię Dyrektora Państwowego Urzędu
WF. i PW. ppłk. ULRYCHA podanie o przyjęcie:

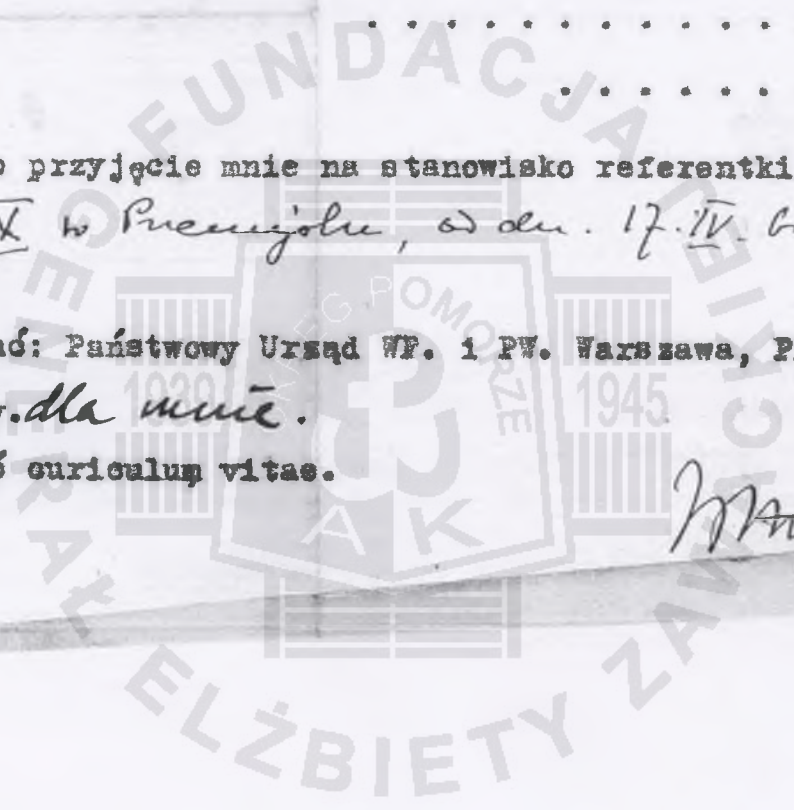
Do

.....
.....

Proszę o przyjęcie mnie na stanowisko referentki wf. i pw. ko-
biet w D.O.K. X w *Pucemjolu*, od dn. 17. IV. br.

Adresować: Państwowy Urząd WF. i PW. Warszawa, Plac Saski Nr.3.
Sztab Generalny. *dla mnie*.
Dołączyć curriculum vitae.

M.1

KOMITET WSPÓLNY
Przysposobienia kobiet
do obywatelskiej pracy.

Nr 4

Warszawa dn. 27, VIII. 1928 r.

L. 433/28

Bednarska 23 m. 46
tel. 204-28

Z A Ś W I A D C Z E N I E

Niniejszym zaświadczam, że p. Dobrowolska Stanisława pełniła funkcję instruktorki p.w. kobiet i zastępczyni Komendantki kompanii w Grupie Obozów Żeńskich Przysposobienia Wojskowego Kobiet Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w Kościerzynie od dn. I. VII. do 20. VIII. 1928 r.

za Kier. Wydz. Wyszkożenia

S. Prokowska

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
PAŃSTWOWY URZĄD WYCHOWANIA
FIZYCZNEGO I PRZYSPOSOBIENIA
WOJSKOWEGO
Tel. Sztab Gen. 161 wewn.

Warszawa, dnia 16 października 28 r

N. 26

L. dz. 1773/ Og. Org.

Do

Obsada personalna referat-
tów WF. i PW. kobiet w Okr.
Urzędach WF. i PW. -

P. DOBROWOLSKIEJ Stanisławy

w Turzy Śląskiej

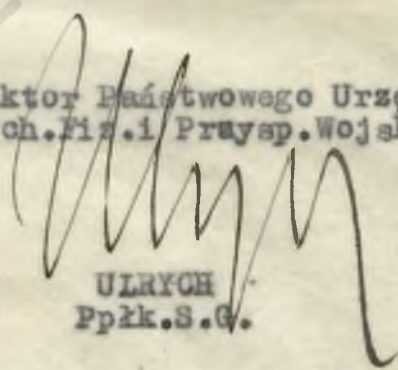
Pow. Wodzisławski

Zawiadamiam niniejszym, że wyznaczam Panią na
referentkę wf. i pw. kobiet w Okręgowym Urzędzie WF. i PW.

DOK. IV. - , jako urzędniczkę kontraktową z uposażeniem
w/g. VIII. st. sk. od dnia 1-go listopada b. r. -

W terminie tym zgłosi się Pani do Szefa Okr. Urzędu
WF. i PW., celem objęcia stanowiska i zawarcia kontraktu.

Dyrektor Państwowego Urzędu
Wych. Fiz. i Pracy Wojsk.

ULRYCH
Ppłk. S. G.

150-02
A.2

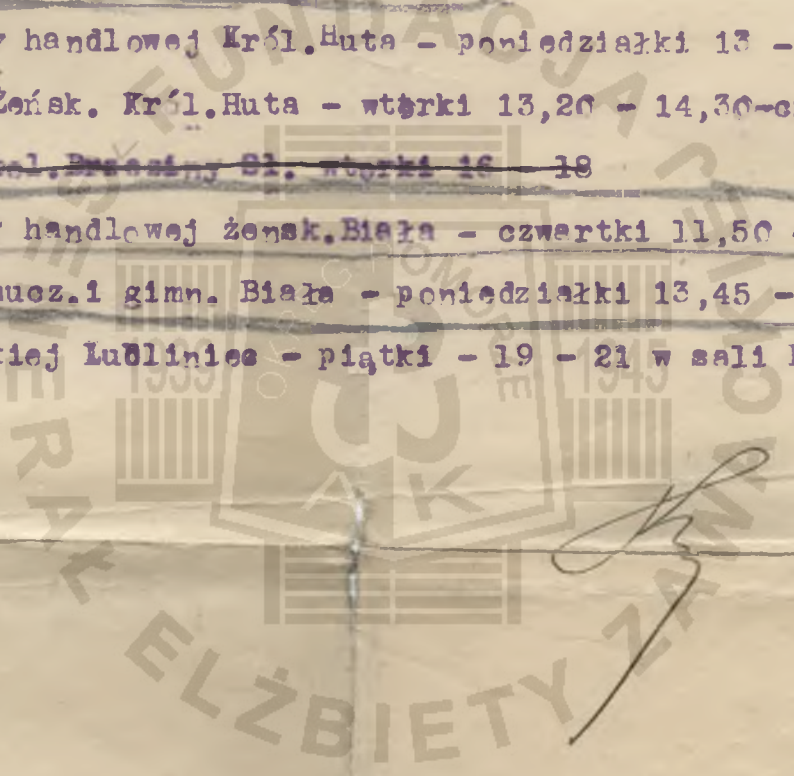
Ha Pasa Dobrosolnej

4

Wykaz oddziałów p.w. żeńskich

Wojew. Kielce

- 1/ Oddział p.w. Z.S. Zawiercie - ćwiczenia we wtorki godz. 18 - 20 w lokalu własnym.
- 2/ * p.w. Kol. Rojsa - Tarn. Góry środy godz. 19 - 21 sala rest. p. Krotki
- 3/ * p.w. Z.S. Tarn. Góry - środy 18 - 20 w bud. gimn. męsk.
- 4/ * p.w. Ckusz - środy 19 - 21.
- 5/ Hufiec szkoły handlowej Król. Huta - poniedziałki 13 - 14
- 6/ * Gimn. żeńsk. Król. Huta - wtorki 13,20 - 14,30-ci
- 7/ ~~Oddział p.w. kol. Brzeziny 81. wtorki 16 - 18~~
- 8/ Hufiec szkoły handlowej żeńsk. Biała - czwartki 11,50 - 13,50
- 9/ Hufiec sem. naucz. i gimn. Biała - poniedziałki 13,45 - 15,15
- 10/ Stow. Mł. Żeńskiej Lubliniec - piątki - 19 - 21 w sali P.W.

o h = 46: $\frac{96}{26}$
21
85

150.00
1.2

Ha Pami Akademi

4

Wykaz oddziałów p.w. Żeńskich

- Wojew. Gólcze*
- 1/ Oddział p.w.Z.S.Zawiercie - ćwiczenia we wtorki godz.18 - 20 w lokalu własnym.
  - 2/ " p.w. Kol.Rejca - Tarn.Góry środy godz.19 - 21 sala rest.p. Kretki
  - 3/ " p.w. Z.S.Tarn.Góry - środy 18 - 20 w bud.gimn.mesk.
  - 4/ " p.w. Olkusz - środy 19 - 21.
  - 5/ Hufiec szkoły handlowej Król.Huta - poniedziałki 13 - 14
  - 6/ " Gimn.Żeńsk. Król.Huta - wtorki 13,20 - 14,30-ci
  - 7/ ~~Oddział p.w.kol. Przesmyki Śl. wtorki 16 - 18~~
  - 8/ Hufiec szkoły handlowej żeńsk.Biała - czwartki 11,50 - 13,30
  - 9/ Hufiec sem.naucz.i gimn. Biała - poniedziałki 13,45 - 15,15
  - 10/ Stow.Nr.Żeńskiej Lublinie - piątki - 19 - 21 w sali P.W.

$$\begin{array}{r} 96 \\ 24 \overline{) 2304} \\ \underline{192} \\ 384 \\ \underline{384} \\ 0 \end{array}$$

ORGANIZACJA
Przyspos. Kobiet do obrony Kraju
KOŁO LOKALNE BIAŁA - BIELSKO

M 3

5

L : 16/34.

Wielce Szanowna Pani !

Z okazji zasłużonego odznaczenia Szanownej Pani składamy
jakkajserdeczniejsze życzenia w imieniu naszego Koła.

Biała, dnia 21 marca 1934 r.

Sekretarka:

Włodzisława

Przewodnicząca

Dr. Pełniłowa

№ 4

L.dz. 56/34...

Do

J. Wielmożnej Pani Stanisławy Dobrowolskiej

Komen. Rejonu Śląskiego

w K a t o w i c a c h.

Zarząd Organizacji Przynależności Wojskowej Kobiet do Obrony Kraju Koło Lokalne w Katowicach składa Wnej Pani z racji Jej odznaczenia najserdeczniejsze gratulacje i wyraża nadzieję, że w przyszłości Komisja Odznaczeniowa biorąc pod uwagę wybitne zasługi Wnej Pani nad rozwojem Organizacji P.W.K. niewątpliwie przyzna Jej bardziej zasłużone odznaczenie t.j. złoty krzyż zasługi.

/-/Jadwiga Zbrojowa

Jadwiga Zbrojowa
sekretarka

/-/I. Wojciechowka

I. Wojciechowka
przewodnicząca

7

Katowice, dnia 21/XI.1935,

12 16
Pani Inspektorko!

Na życzenie Pani Inspektorki, chcąc pozatem swoje sprawy uregulować w najbliższym czasie, spieszę zakomunikować jak następuje:

Inspektor Wyszkożenia WF. i PW. prosił mnie, przed kilku dniami o wypowiedzenie się na temat pisma W.O.P., które zostało wysłane przez Kuratora w dn. 30.X.br. Oczywiście nie omieszkałam dokładnie a krótko poinformować go nie wiem poraz który, ileto czasu wymaga praca instruktorki Rejonu na miejscu i w terenie. Poza tem w biurze Oddz. Ogól., kierownik tegoż Oddz., stwierdził, że podanie moje /czytał obydwaj z ub. roku w sprawie zniżki godzin jest identyczne z podaniem w r.b., o czym zresztą wspominałam Pani Inspektorce. Dowiedziała się tamże, jakoby Kuratorowi chodziło o to, że nie porozumiałam się z nim po otrzymaniu pisma o o wyższe godzin, a zameldowałam o tem władzom PW. Zapewne jeszcze Kurator musi meldować, dlaczego powierzonej pracy nie może wykonać w danym czasie, do czego zresztą jest taksamo obowiązany każdy naucz. wobec władz szkol. Jak mi wiadomo, w lutym br. Kurator życzył sobie, aby te sprawy były załatwiane przez władze PW, skąd więc nagle wyłoniły się takie pretensje? - Na podstawie moich smutnych doświadczeń mogę stwierdzić jeden ważny dla Organizacji fakt, że instruktorką na tym terenie nie powinna być naucz. To jest oszczędność, która stanowczo nie popłaca. Ostatecznie można obecnie przecież wydobyć i na miejscu tyle pieniędzy, aby ją opłacać: z funduszków Woj. Komit. po 100 zł mies., a z obozowych fund., o ileby w tym roku było tak samo, możnaby zaoszczędzić do 2000 z i opłaciłoby się instr. bez niczyjej łaski, a byłaby materjalnie niezależna i miałaby więcej czasu na pracę.

Byłoby rzeczą bardzo pożądaną, że względu także na fundusze Woj. Komit., aby już teraz tj. od 1.1.36. ktoś przyszedł. Pieniądze na to są. O ileby to nie było możliwe, w ostatecznym razie zdecydowałabym się może na prowadzenie roboty do końca br. szkol., ale pod warunkiem zupełnego zwolnienia z zajęć w szkole. Przyznaję, że do tego nie mam żadnej ochoty.

Na końcu, dla porządku, pragnę stwierdzić jeszcze raz fakt, że w ostatnim roku pracy, poświęcałam czas wyłącznie wyszkoleniu i kancelarji, gdzie było roboty powyżej uszu, - że przeszkadzał mi w odpowiedni kontynuowaniu roboty stały brak czasu, ostatnio różne, ciężkie przeżycia, oraz cały szereg dotkliwych braków, wynikłych z obojętności różnych władz na złe warunki mojej egzystencji. Wszystko to razem dość poważnie nadszarpało moje zdrowie. Aby to rozumieć, trzeba być przynajmniej trochę człowiekiem. Nie brałam udziału z tych samych przyczyn w pracach Kół Lok. wogóle. Wszystkie Koła przeszły nadtem do porządku dziennego, oprócz katowickiego, którego skład pretenduje do wyróżniania go z pośród innych, a ja tego robić nie miałam zamiaru także i z tej przyczyny, że nie spotykałam się tam ze zrozumieniem mojej funkcji i różnych niedomagań w pracy, jakie miały miejsce w ostatnim roku pracy. Do pracy społecznej wogóle nie wrócę, także w Organizacji, jako instruktorka, pracować już nie mam zamiaru. Najwyższy czas, abym o sobie zaczęła myśleć, bo tego napewno nikt za mnie nie zrobi. - Praca w Organizacji była także pracą dla państwa i ono jest obowiązane przezemnie poniesione dawniej i w ostatnich kilku latach ofiary czems, bodaj najmniejszym zrównoważyć. Chodzi mi o rzecz drobną: o ileby udało mi się dostać na Instytut, niechby mi pozwolono tutaj popracować spokojnie 3 lata, a po-

tem albo, o ile nie byłabym przyjętą na Ped., ~~xxx~~ po wakacjach 1936 r., niechby Organizacja postarała się o przeniesienie, ze względu na zdrowie, do wskazanej przeze mnie podgórskiej okolicy wojew. krakowskiego, bo Śląska mam stanowczo dość.

Takie byłyby moje życzenia pod koniec mojej, naprawdę zaciężnej na moje siły fizyczne, pracy. Proszę o szybką decyzję.

Przypuszczam, że piszę na maszynie, ale chciałam, aby list ten był przeczytany.

Zalążkami wyrażam szacunek.

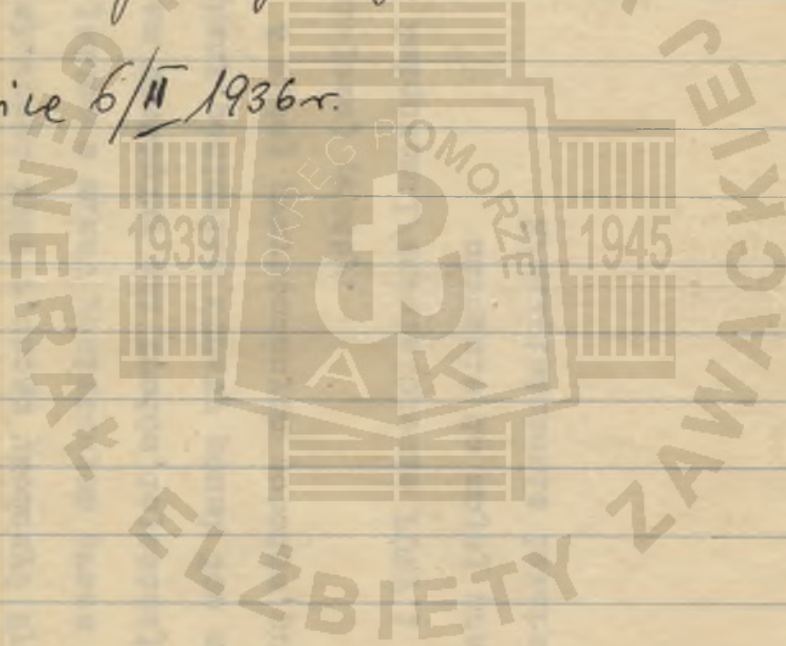
[The following text is a mirror-image bleed-through from the reverse side of the page and is largely illegible due to the watermark and fading.]

Paui Romeudautko!

9

Ochobuarka Knyshya Masteni Koina
melduje postuzucie se jui spozitiam
snege oborigku p porodu shorego
palea n prancy ng Ki.

Kotornie 6/II 1936r.

OU. WF. i PW.
DOK. V.
nr. 310/196/org,
Kraków, dnia 19.11.36.

Do
Pana Dyrektora Instytutu Pedagogicznego
Katowice

Przyjęcie p. Dobrowolskiej
na Instytut. Ped.

Uprzejmie proszę Pana Dyrektora o przyjęcie p. Dobrowolskiej St. b. k-dtki PWK. na Rejon Śląski, na Inst. Ped. z uwzględnieniem wszelkich ulg w przyjęciu, do jakich P. Dyrektor jest uprawniony.

Wymieniona w ciągu 7½ letniej pracy w PWK. poniosła wiele strat, między innymi: utratę na przeciąg 2 lat prawa do awansu, brak możliwości konczenia kursów ped., co w jej pracy zawodowej musiałyby się kiedyś odbić w bardzo niepomysłny sposób. Wymieniona mimo kilkakrotnej rezygnacji ze swej funkcji, ze względu na dobro pracy PWK. nie została przez władze PW. zwolniona tak, że obecnie jej pretensje do władz państwowych, odnośnie zrekompensowania choćby w części poniesionych ofiar dla dobra państwa są zupełnie słuszne, bowiem wym. w ciągu ub. czasu miała niejednokrotnie sposobność ukończenia W.K.N. wzgl. Instytutu bez specjalnych egzaminów wst., a będąc jeszcze w pełni sił, mogła łatwo pogodzić pracę w zawodzie z doszkoleniem na Instytucie. Przystudjowanie działu, który sobie wybrała nie napotyka na trudności, bowiem wym. ma poza sobą 3 lata Studj. rol, /odpowiednie kolekwia i ćwiczenia/.

Wyjasniając powody, dla których zwracam się niniejszym pismem do Pana Dyrektora, raz jeszcze proszę o przychylne potraktowanie starań wymienionej.

Aier, Ckr, Urz, WF. i PW.

Do

Ministerstwa Wyznań Religijnych
i
Oświecenia Publicznego

W
Warszawie

przez

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publicznego

W
Katowicach

Proszę o udzielenie urlopu płatnego względnie za zwro-
tem kosztów zastępstwa na rok szk.1936/37.

Prośbę swą motywuję następująco:

1/W ostatnich 7 latach z powodu mojej pracy na funkcji
instruktorki Okręg.PWK.zostały zaniedbane zupełnie moje osobiste
sprawy,przedewszystkiem zawodowe,tak,że obecnie z prostej koniecz-
ności zmuszona jestem zająć się nimi,nie chcąc stanąć przed fak-
temrobienia mi utrudnień w pracy zawodowej,która jest podstawą mo-
jego bytu.Wyżej podany rok,szkolny zmuszona jestem przeznaczyć na
doszkolenie w zawodzie,

2/ze względu na stan zdrowia,które z powodu:przepra-
cowania,wynikłego z wyjątkowo niedogodnych warunków,jakoteż dość
poważnych przejść,w ostatnich latach zostało dość silnie nadszar-
pnięte - nie jestem w możności pogodzić pracy zawodowej w ilości
30 godz.tyg.z pracą doszkoleniową/ukończenie W.K.I.wzgl,Instytutu
Pedag./,

3/pełniąc funkcję instruktorki okręg./z której pomi-
mo starań nie byłam w stanie zwolnić się wcześniej/,poza wymienio-
nemi pod pkt,1 i 2,poniosłam również stratę w awansie na przeciąg

12
 Ona. — Niechciej pan postucha, jak to było. Nasz pluton miał siewerena z maskami zarowem. Pani instruktorka powiedziała, że całą gadzinę nie wolno rdzje maski. Więc myśle sobie: jak na pół gadzinę zginię, to nikt nie porua kłora. Więc w las i galopem. Przegl pan kiedy w masce.

On. — Nie biegałem, ale tańczyłem. Trebar' Wacpamnie wiedzieć, że na ostatnim festynie na królewskim słowem sama pani Gompasowa raczyła zapytać: jak się ruri się kawaler co z grają niepospolitą memieta tancery, niech rdejinie maskę.

Odpis

Katowice, dnia 30 marca 1936,

Komendantka Naczelna

Warszawa

Ponieważ sprawa mego przyjęcia na Inst. Ped. - jak mnie osobiście poinformował Dyrektor Inst. Ped. - została pomyslnie załatwiona, wobec tego zamierzam starać się o urlop na ten okres/Na razie na 1 rok/, wnosząc podanie do Min. W. R. i O. P. o urlop płatny wzgl. za potrąceniem kosztów zastępstwa. Wyszłam z tego założenia, że Inst. Ped. w Katowicach ma te same uprawnienia jak i Państw. Inst. w W-wie, wrzście: każdy naucz., który dostaje przyjęty na wyższe kursy naucz. otrzymuje urlop płatny wzgl. za zwrotem kosztów zastępstwa, choćby to były kursy organizowane przez Zw. Naucz. Pol.

Proszę, aby Pani Komendantka poparła moje podanie w Min. WR. i OP. ponieważ z takim stanem zdrowia absolutnie nie mogę uczyć 30 godz. tyg. i pracować na Inst. Ped. gdzie jest b. dużo pracy, a będzie jej dla mnie specjalnie więcej, ponieważ muszę nadrobić braki, wynikłe z przerwy w doszkalananiu w czasie pełnienia funkcji instr. okr.

Ponieważ do podania muszę dołączyć różne zaświadczenia, między innymi dot. pracy w pwk., proszę o podpisanie zaświadczenia, które dołączam i przesłanie odwrotną pocztą, ponieważ podanie musi być złożone najpóźniej w czwartek tj. 2. kwietnia.

/--/Dobrowolska

2/

Katowice, dnia 21 maja 1936.

Zarząd Naczelny

Warszawa

Na pismo z dnia 20 kwietnia br. jako odpowiedź na moje z dnia 6. kwietnia br. komunikuję, że wszelkie sprawy finansowe załatwiłam w dniu, w którym likwidowałam sprawy obozowe w czasie odprawy w W-wie w okr. ie 1934/35 r. P. Markiewicz przedstawiła na moje życzenie jeszcze raz swoje zaspiski odnosnie mojego konta i oswiadczyła, że już nie mam żadnych zaległości. Również i ja pamiętam dokładnie, że w czasie pełnienia mojej funkcji starałam się wszelkie r-ki regulować możliwie najprędzej o ile tego nie robiłam z ważnych powodów natychmiast.

Przypisywanie do wpłaty kwot, które zostały już raz wpłacone, uważam za rzecz niedopuszczalną w solidnie prowadzonej rachunkowości, dlatego też, jak zresztą już raz oświadczyłam, za cudze błędy płacić absolutnie nie będę.

katowice, dnia 21 maja 1936,

K-dtka Naczelna

W-wa

Proszę o definitywne załatwienie spraw, o których mowa w załączonych odpisach pism:

ad 1/sprawę mojego urlopu, o co prosiłam jeszcze w dn. 30 marca br., a co do tej pory nie zostało zrobione. Po wniesieniu podania Kurator oświadczył mi, że urlopu nie otrzymam, jakkolwiek przyznał mi, że niema w jego Okr. naucz., któryby poniósł tyle ofiar na rzecz państwa.

ad 2/zlikwidowanie sprawy rzekomej zaległości, do czego absolutnie się nie poczawam, załatwiwszy to już w odpowiednim czasie.

M 19

Katowice, dnia 30/IV.1936,

Stanisława Dobrowolska
naucz, stała szk, powsz,
nr, 14, Katowice II.

Dotyczy: sprawa urlopu,
wyjaśnienie.

Do

Inspektoratu Szkolnego

w Katowicach.

Na tamt, pismo nr, 41/D-23/3 z dnia 28.IV.36.

w sprawie prosby o urlop płatny na r, szk, 1936/37, wystosowanej
w dn. 2, IV. 36 r. komunikuję, że w pktcie 1-szym wyz. wymienionej
prosby podałam powody, dla których czynię starania o urlop, mia-
nowicie, że mam zamiar nadrobić poniesione w zawodzie straty
za czas pracy dla państwa. W wyz. podanym roku szkolnym chcę roz-
począć doszkalanie się na Inst. Pedag., względnie jako ekster-
nistka kończyć W.K.M. Ze względu na stan zdrowia nie mogę
pracować zawodowo i równocześnie doszkalać się na Instytucie
lub przygotowywać się do egzaminów na W.K.M.

N. 17

Katowice dn. 29.V.36

przyjęcie p. Dobrowolskiej
na Instytut Pedagogiczny.

2291136

Komendantka Naczelna

W W A R S Z A W I E

Melduję, że dnia 28 V.36 otrzymała p. Dobrowolska Stanisława zawiadomienie, że nie została dopuszczona do egzaminu wstępnego na Instytut Pedagogiczny. Na moje zapytanie skierowane do p. Wizyt. Czernichowskiego, otrzymałam odpowiedź, że p. Dobrowolska przekroczyła wiek obowiązujący kandydatów do Instytutu/przyjmują do lat 35/ Gdy swego czasu byłam u p. Czernichowskiego załatwić sprawę przyjęcia p. Dobrowolskiej na Instytut, nie wspominał mi o tem, aby taka przeszkoda istniała. Przeciwnie, polecił p.D. przygotować się do egzaminu wstępnego, który jak twierdził będzie dla niej tylko formalnością, a zdawać go będzie tylko częściowo posiadając kilka lat studjów. To samo powtórzył p. D, gdy była u niego po złożeniu papierów, pozwalając jej sprawę swego przyjęcia na Instytut uważać za załatwioną.

P.Dobrowolska przygotowywała się wobec tego do egzaminu, a dn. 4 kwietnia br. złożyła do Ministerstwa WR i OP podanie o płatny urlop na czas ~~zmarania~~ pobytu na Instytucie. Gdy dn. 20 kwietnia br. była u p. Kuratora Kupczyńskiego dowiedziała się, że tego urlopu nie dostanie. Było to zdanie p. Kupczyńskiego, gdyż z Ministerstwa dotąd odpowiedzi nie otrzymała, dlatego też nie wносиła nowego podania o urlop bezpłatny, na który musiała się zdecydować.

Nie rozumiem takiej nagłej zmiany w decyzji p. Wizytatora Czernichowskiego, a ponieważ przyjęcie p. Dobrowolskiej na Instytut stanowi o jej dalszej pracy w szkolnictwie i wyrobić jej może mniej ciężkie warunki aniżeli te, w jakich obecnie pracuje i pracowała przez szereg lat, Proszę Panią Komendantkę o skierowanie sprawy p. Dobrowolskiej do Ministerstwa, aby tam zdecydowano o jej przyjęciu na Instytut Pedagogiczny.

Ze względu na zbliżający się termin egzaminu wstępnego, sprawa jest bardzo pilna.

Komendantka Rejonu Śląskiego 33

Komendantka Rejonu Śląskiego
Unierzyńska przew.

ORGANIZACJA
PRZYSPÓSOBIENIA KOBIEC
DO OBSŁONY KRAJU
KOMENDA NACZELNA
WARSZAWA

ul. Marszałkowska 81 m. 4
tel: 9-16-13.

Konto P. K. O. - 18759

Warszawa, dn. 8 czerwca 1936 r.

46

Nr 15

W Pani Stanisław Dobrowolska

w Katowicach.

Na pismo z dn. 21.V.36 r.

1/ O przyjęcie Pani na Instytut Pedagogiczny czyni starania w Ministerstwie Oświaty - p. Wizytatorka Michałowska; niestety reklamacja jest b. spóźniona i bardzo wątpliwym jest otrzymanie zgody Ministerstwa w tej sprawie.

O ile jednak Ministerstwo zgodzi się na przyjęcie Pani mimo przekroczenia wymaganego wieku - czynić będziemy nadal starania o uzyskanie urlopu bezpłatnego.

2/ sprawa uzgodnienia konta Pani w buchalterji Zarządu Naczelnego będzie mogła być załatwiona dopiero po powrocie ze szpitala p. Markiewiczówny, gdyż zastępująca ją buchalterka nie jest dostatecznie zorientowana w rozliczeniach dokonywanych przez Panią.

Komendantka Naczelna

S. Hajkiewiczowa
St. Hajkiewiczowa
Inspektorka

Koło Lokalne Organizacji
Przysposobienia Kobiet do
Obrony Kraju w Katowicach.

№ 5

Katowice, dnia 24 czerwca 1936 r.

17

Do

Wielmożnej Pani Stanisławy D e b r e w o l s k i e j
Komendantki Rejonu Śląskiego Organizacji Wojsko-
wego Przysposobienia Kobiet do Obrony Kraju.

w K a t o w i c a c h .

W imieniu Zarządu i Koła Organizacji Przysposobienia
Kobiet do Obrony Kraju w Katowicach składamy serdeczne podzię-
kowanie za pełną poświęcenia i ofiarności pracę, która położyła
mocne podwaliny pod rozwój organizacji na tutejszym, tak trudnym
terenie, oraz życzymy szybkiego powrotu do sił i zdrowia.

Za Zarząd

Sekretarka:

Wanda Kupczyńska
/Wanda Kupczyńska/

Przewodnicząca:

Irena Wojciechowska
/Irena Wojciechowska/

18

Katowice, dnia 17 października. 1936,

Komendantka Naczelna

Warszawa.

Nawiązując do pisma Komendy Naczelnej z dn. 21.V.br., co do dalszego załatwiania moich spraw, przedstawiam jak następuje:

1/Kurat. Kupezyński zlikwidował sprawę uszylenia ~~zawole-~~nia zdawania przezemnie egzaminu przez stwierdzenie wobec Dyrektora Inst. Ped. faktu, że sam spowodował zatrzymanie mnie w pracy p.w. a temsamem przyczynił się do opóźnienia wcześniejszego ukończenia i w dogodniejszych warunkach niż obecnie, Inst. Ped. W ten sposób została zlikwidowana ta dość nieładna sprawa.

2/Urlop bezpłatny otrzymałam bez żadnych utrudnień, ponieważ przedłożyłam świadectwo lekarskie, wystawione przez lekarza pow., który nawiasem mówiąc, był zdumiony, że nie otrzymałam urlopu płatnego z takim stanem zdrowia. Odnosnie do urlopu bezpłatnego zasiągnęłam ostatnio w W.O.P. informacje tego rodzaju, że urlop ten nie tylko nie będzie wliczony do lat emeryt. i awansu, ale przedewszystkiem nie mogę korzystać z pomocy lekarskiej, ani też zniżki kolejowej, która jest mi niezbędna, zwłaszcza w tych okresach, kiedy rozpoczyna się wyjazdy na wycieczki z Inst. Ped.

3/Przed wakacjami starałam się o roczny urlop płatny wzgl. za zwrot kosztów zastępstwa i otrzymałam odmowną odpowiedź. Urlop za zwrot kosztów zastępstwa liczy się do emerytury i nie pozbawia mnie nie tylko leg. urzędniczej, ale przedewszystkiem opieki lekarskiej o którą mi głównie chodzi, bowiem nie mogę przerywać leczenia, które jest konieczne. Pracować w takim stanie rzeczy, w szkole i na Inst. już nie mogę, ponieważ tak dalece nadszarpałam zdrowie uprzednią pracą w anormalnych warunkach, że dzisiaj lada wysiłek pogarsza stan zdrowia w dużym stopniu. Jakkolwiek strasiłam zdrowie w pracy dla państwa, leczę się poraż wtóry na własny koszt, jak gdybym nie była funkcjonariuszką państwa. Czy to słuszne?

4/Według zasiągniętych informacji, osobiście od interesowanych osób, z kuratorium krakowskiego otrzymałam urlop z Min. W.R.I.O.P. jeden ze słuch. I.P., poza tem stał w 2-gim roku studjów I.P. otrzymało kilka osób taki sam urlop/za zwrot koszt, zast./i to jak powiadają: bez zbyteknych starań! - W dniu 30 marca br. prosiłam Komendę Naczelną o poparcie mojego podania w sprawie urlopu płat. wzgl. wyż. wymienionego na co otrzymałam odpowiedź, że się czyni starania o urlop bezpłatny. Stwierdzam, że inni mogą otrzymać dogodniejsze urlopy, ale mnie pozostało sobie poradzić bez pomocy lekarskiej i innych świadczeń, które dla mnie nie są błahemi, bo pieniądze na to nie mam.

Przedstawiając powyższe do wiadomości, zapytuję się czy Komenda Naczelna zechce zająć się tą sprawą aż tak dalece krzywdzącego potraktowania mnie, czy mam poprzestać na interwencji Okr. Urz. w Krakowie, którego Przedstawiciel bez chwili wachania przyrzekł interweniować gdzie należy? Ponadto ppłk. Wójcicki oświadczył, iż jest to rzeczą bardzo przykrą, że dzisiaj zmusza się mnie do chodzenia i proszenia o to, co się mi słusznie należy. Uważam, że władze są nie tylko po to, aby od pewnych jednostek żądać wciąż ofiar, jak w moim wypadku ponad granice możliwości, ale obowiązkiem ich jest pomagać. O ile władze państwowe na tym terenie będą się zapatrywały na daną sprawę z pominięciem słuszności, proszę o postaranie się o przeniesienie do kurat. krakowskiego, oczywiście z tem, że wym. kuratorium, podobnie jak tamtemu nauczycielowi, da i mnie analogiczny urlop. Proszę, aby to załatwiała sama Pani Komendantka, ponieważ do sposobu załatwiania Przewodniczącej Zarządu Naczelnego nie mam żadnego zaufania.

Nr 12

Dowództwo Okręgu Korpusu Nr. V.
Okręgowy Urząd WF. i PW.w Krakowie

Powołując się na ustne polecenie, proszę Pana Pułkownika o interwencję u władz państwowych w sprawie jak następuje:

Przed wakacjami wniosłam podanie do Min. W. R. i O. P. w sprawie rocznego urlopu płatnego wzgl. za zwrotem kosztów zastępstwa celem dalszego leczenia i równocześnie kontynuowania nieodpłatnego doszkolenia się w zawodzie na Inst. Ped. Doszkolenie to jest dla mnie specjalnie konieczne, ponieważ w czasie 7½-letniej pracy w pwk. nie mogłam ukończyć żadnego kursu zawodowego, poza tem M. W. R. i O. P. nie policzyło mi 5 lat pracy tj. 3 l. przed studj. uniw. i 2 l. bezpłatnego urlopu dla pracy pwk., którą objąłam na żądanie PUWF. i PW. Straty te może zrównoważyć, częściowo przynajmniej, ukończenie Inst. Ped.

Na wyż. wym. podanie otrzymałam odmowną odpowiedź mimo przedłożenia zaświadczenia od lekarza i dokładnego wyjaśnienia o co chodzi. Nie mogąc pracować w szkole i na Inst. P. z tej przyczyny, iż tak dalece nadszarpałam zdrowie uprzednią pracą w anormalnych warunkach że dzisiaj najmniejszy wysiłek pogarsza stan zdrowia w dużym stopniu - poczyniłam starania o urlop bezpłatny na razie na ½ roku. Okazało się jednak, w myśl ostatnio wydanych przepisów, że urlop ten pozabawia mnie wszelkich uprawnień łącznie z korzystaniem z pomocy lekarskiej/utrudnienie w dalszym, niezbędnym leczeniu/i legitymacji urzędniczej.

Jak mi wiadomo, z kuratorium krakowskiego otrzymałam urlop za zwrotem kosztów zastępstwa jeden z nauczycieli. Na terenie wojew. śląskiego w 2-gim roku studjum I. P. otrzymało taki sam urlop kilka osób. - Stwierdzam, że Urz. Woj. Śląski dla mnie osobiście nie zrobił nic aby mi ułatwić jakoś warunki pracy, a dowodem tego jest to, że: a/ przez dwa lata dojeżdżałam do Katowic, z którego to powodu rozchorowałam się i oczywiście musiałam się leczyć na własny koszt - dopiero kiedy oświadczyłam, że z pracy rezygnuję, postarano się o przeniesienie do Katowic, b/ mimo starań wszelkiego rodzaju nie otrzymałam mieszkania, jakkolwiek tą samą drogą otrzymały: instr. harcerstwa i przewodn. Tow. Mł. Pol., c/ wynagrodzenie za pracę otrzymywałam, jedna z pośród instr. Okr. najniższe, a był czas, że na przeciąg jednego roku, z powodu brakujących 2-ech lat, które przepracowałam w referacie WF. i PWK., zostałam cofnięta do X grupy. Sądzę, że byłby czas, aby teraz władze państwowe dały mi przynajmniej to, co się daje przeciętnemu nauczycielowi, który pracuje tylko w zawodzie, żadnych strat z powodu pracy dla państwa nie poniósł.

O ileby jednak władze śląskie uważały za niemożliwe przychylnie załatwienie moich osobistych spraw, proszę Pana Pułkownika o przyczynienie starań w kuratorium krakowskim, dot. przeniesienia mnie np. do Żywca lub Białej z tem oczywiście, że musiałabym otrzymać urlop przynajmniej za zwrotem kosztów zast. na cały czas studjów w I. P. O. przeniesienie do kuratorium krak. starać się muszę, ponieważ teren Żywca, jako zupełnie dla mnie nieodpowiedni, podkopał mi zdrowie na długie lata. Wymieniłam Żywiec i Białą dlatego, ponieważ lekarz polecił mi te okolice, poza tem są one bliżej Katowic, dokąd będę musiała dojeżdżać przez dwa lata, nie mogąc mieszkać w Katowicach z powodu drożyzny i braku odpowiednich mieszkań.

Wkońcu wyjaśniam, że podania na ręce Pana Pułkownika wnosić nie mogę, ponieważ obowiązuje mnie w takich razach droga służbowa

№ 11

Katowice, dnia 38.XI.1936.

10

Pani
Inspektorka Organizacji PWK.

Warszawa

Komunikuję, że w/g zasiągniętych informacji 2 lata mojej pracy w referacie Pwk, nie zostały zaliczone nie tylko do awansu i do emerytury jakkolwiek co do tego otrzymałam jednego czasu pisemne zapewnienie od Pani Inspektorki. Zapytuję sięczy Pani Inspektorka zechce tą sprawę obecnie załatwić?

Załączam odpisy dwóch pism, wysłanych w moich ważnych osobistych sprawach. Oprócz tego Okr. Urz. miał się zwrócić do Wojew. SL, w sprawach zapomogi.

Załączone pisma mogą służyć jako dowody, w jaki sposób władze państwowe oraz organizacyjne ustosunkowały się do próśb osób, których się obecnie nie potrzebuje, jak niewiele zależy władzom na osobach, które doszły do ofiar poniosły, a zarazem jakie się miało pojęcie o ich warunkach pracy. Nadmieniam, że K' da H. czelna, jak dotąd, na list mój nie odpowiedziała.

Zbytecznym jest chyba dodawać, że za obecny stan rzeczy są odpowiedzialne władze Pwk, które podobnie jak przed przyjszeniem moim do REjonu SL, w charakterze instr. nie chciały czy nie umiały moich spraw załatwić odpowiednio, narazając mnie na wprost skandaliczne warunki pracy, dziś nie chcą czy nie potrafią wywiązać się jak należy z zaciągniętych w stosunku do mnie zobowiązań.

1 zał.

/ST, DO browolska/

Nr 10

Katowice, dnia 5 grudnia 1936 r.

21

Do

Komendantki N. czelnej

Karłowawa

W odpowiedzi na pismo skierowane do K-dtki Rejonu 1, dz. 4195/36 z dn. 21.XI, br, komunikuję, że rozliczenia z przydzielonej amunicji z mojego obozu i równocześnie z odbywającego się obozu do- szkoleniowego i, podinstr. PUFF. + P. miały pójść razem do OU. Toruń. Amunicja również była zdawana protokolarnie pozostałemu obozowi. Roz- liczenie miały wykonać pozostałe na dalszy ciąg obozu PUFF, instruktorki zajmujące się strzelectwem na moim obozie: Dąbrowska, Dyduchówna i Kc walczukówna, której przed samym wyjazdem jeszcze raz przypomniałam o dokonaniu należytem tych rozliczeń i dopilnowaniu pozostałych dwóch instr. - Bardzo żałuję, że dopiero pod koniec listopada 1936 r, dowiaduję się, że rozliczenie nie doszło do OU. Toruń z obozu z r, 1934, bo mo- giałabym to, mając jeszcze wyż. wyn. instruktorki na swoim terenie sama, bez zbytecznej pisaniny, załatwić tak, jak załatwiłam rozliczenie z amu- nicji obozu w r, 1935 w Spale/J kkolwiek go nie prowadziłam/. nie pi- sząc o tem ani do K-dy Naczelnej, ani też do K-dtki obozu. Nie mam za- miaru teraz i to znów za kogos, coś odrabiac i dlatego proszę o zwróce- nie się wprost do interesowanych instruktorek, ponieważ, nie będąc już k-dtką REjonu, nie mam możliwości interweniowania ani interpelowania in- teresowanych w tej sprawie.

/St, Dobrowolska/

Nr 9

Katowice, dnia 27 lutego 1937 r,

Komenda Naczelna O.P.W.K.

Warszawa

W dniu 19 października 1936 r, przesyłam pismo do K-dy Naczelnej, w którym prosiłam o załatwienie moich spraw b, pilnych i ważnych. Przypuszczam, że w ciągu 5-ciu mieś. można było przynajmniej na wym, pismo odpowiedzieć, jeżeli Komendę Naczelną nie stać na wypełnienie zobowiązań w stosunku do mnie. Jednego czasu miałam otrzymać zaliczenie dwóch lat pracy w charakterze referentki wf, i pwk., ostatnio Pani Komendantka obiecała mi postarać się o przeniesienie do kurat. krakowskiego do miejscowości: Zywiec wzgl, Sucha pow, Zywiec - tj, do tych miejscowości, które miałam podać w odpowiednim czasie. Każdy człowiek uczy się, że wypełnianie zobowiązań wzgl, przyrzeczeń jest jego prostym obowiązkiem. Poraz ostatni zwracam się w tych sprawach do Komendy Naczelnej i równocześnie zapytuję: 1/ dlaczego w okresie ~~kim~~ w którym mogłam jeszcze pracować, Komenda Naczelna nie przyjęła mojej rezygnacji, umotywowanej niemożnością podjęcia tak wyczerpującej pracy/zwłaszcza na tym terenie, która zniszczyła mi nerwy i pogorszyła w dużym stopniu ogólny stan zdrowia - dlaczego wywierano się na mnie presję przy pomocy posłanki Marczyńskiej i tu, kuratora, aby pracować dotąd, dopóki "ktoś odpowiedni nie przyjdzie" Przyznaję, że była z mojej strony wielka lekkomyślność, iż wówczas nie podyktowałam warunków, ale nie zrobiłam tego z tej przyczyny, że nigdy nie przypuszczałam, aby Komenda Naczelna kiedyś tak prostych spraw nie była w stanie mi załatwić, jak postaramie się o częściowe usunięcie strat, wynikłych z całkowitego oddania się pracy pwk.,. Dlaczego z ~~pow~~ pow, częstochowskiego mógł otrzymać urlop za zwrotem kosztów zastępstwa zwykły sobie nauczyciel, który został przyjęty na Inst, Ped, w Katowicach/urlop dało mu Min, WR./, podczas kiedy ja, o której mówi się, że pracowałam z poświęceniem itd, muszę, o ironio! - starać się, opłacać prywatnych lekarzy, aby mi udzielono/dla poratowania zdrowia!/- - urlop bezpłatny?

Wobec takiego postawienia sprawy jest rzeczą usprawiedliwioną, że nie mogę mieć, żenie mam zaufania zarówno do władz państwowych jak i organizacyjnych.

Katowice, dnia 1.III.37.

23

Nr 8

Nr. O. P. II. D-59/15

O D P I S.

P. Dobrowolska, zapomoga.

DO DOK. V.
Okręgowego Urzędu WF. i PW.

w Krakowie.

Na pismo z dnia 18.II.br_ Nr.250/102/Kob. Urząd Wojew. Śląski, Wyd. Ośw. Publ. zawiadamia, że Wojewoda Śląski na skutek prośby tamt. Dztwa z dnia 14.XI.36.r. przyznał p. Stanisławie Dobrowolskiej, nauczycielce publicznej szkoły powszechnej Nr. 14 w Katowicach, tytułem jednorazowej bez zwrotnej zapomogi kwotę 100 /sto/ zł. Kwota powyższa została wypłacona w miesiącu grudniu 36.r.

Sprawa ewent. udzielenia dalszej zapomogi może być aktualna w mies. kwietniu br. po otwarciu nowych kredytów na ten cel.

P. Dobrowolska winna jednak w celu uzyskania zapomogi wnieść odpowiednie podanie w drodze służbowej.

Za Wojewodę

/-/ Dr. Kupczyński, Nacz. Wyd. Ośw. Publ.

DOWODZTWO OKRĘGU KORPUSU NR V
OKRĘG URZĄD WYCH FIZ I PRZYSP WOJSK

Nr. 250/120/Kob.

Kraków, dnia 5.III.37.

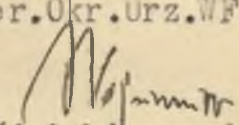
Pani Dobrowolska Stanisława

Katowice.

Na skutek ponownej interwencji w Pani sprawie w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim otrzymałem pismo, którego odpis przesyłam.

Zawiadamiam równocześnie, że w powyższej sprawie interwenjować więcej nie będę.

Kier. Okr. Urz. WF. i PW.

Wójcicki - podpułk.

14. DZ

24

Współpraca z ab. Kucyński na terenie Instytutu Spółdzielczego, uprawia-
nej przez władze państwowe do prowadzenia badań, porównawczej, kierowanej, celem
ogólnym jest współpraca z ab. Sobolewskim Stanisławem. Jest nam również
znany fakt, że ab. Sobolewski S. pracował na terenie Instytutu Spół-
dzielczego od 1.7.1928 r. do 1.2.1936 r.

Autentyczność podpisu
ab. Wasiliewskij Marii i Kucyński
Stefania, nauczycielek Technikum
Przemysłu Odzieżowego w Stalinozrodzie
stwierdzam.

Wasiliewska Maria
Stalinozrod, Koralc Albarta 4/60

[Handwritten signature]
Stalinozrod, ul. Koralc Albarta 4/60

Dyrektor:
[Handwritten signature]
Sobolewski S.

Stalinozrod, dnia 2. V. 1935 r.

II Materiały uzupełniające relację

- Protokół zdawczo-odbiorczy podpisany przez T. Delektę i H. Migoniowską, Katowice 1974, rkps, oryg., k. 8, s. 1-8
- spis materiałów strzymanego z depozytu po śp. S. Dobrowalskiej, Katowice 1974, rkps, oryg., k. 1, s. 9

11-1

Protokół
Zebrań - odcinaczy

Tygodnik Polski /organ Demokratyczny/

1	Rd.	11	16	Wierpina	1943	N.	20
2	"	"	23	Wierpina	1943	"	21
3	"	"	30	Wierpina	1943	"	22
4	"	"	6	Wroclaw	1943	"	23
5	"	"	13	Wroclaw	1943	"	24
6	"	"	20	Wroclaw	1943	"	25
7	"	"	27	Wroclaw	1943	"	26
8	"	"	4	paszwicka	1943	"	27
9	"	"	11	paszwicka	1943	"	28
10	"	"	18	Grodziszewo	1943	"	29

Dziennik Polski /organ Demokratyczny/

1	Rd.	14	Wroclaw	1943	pojezycka	Kosice
2	"	14	Wroclaw	1943	"	"
3	"	21	Kosice	1943	"	"
4	"	25	Kosice	1943	"	"
5	"	27	Kosice	1943	"	"
6	"	9	Wroclaw	1943	"	"
7	"	22	Wroclaw	1943	"	"
8	"	25	Wroclaw	1943	"	"
9	"	27	Wroclaw	1943	N. 52	"
10	"	10	Wroclaw	1943	"	pojezycka Kosice
11	"	1	Wroclaw	1943	539	"
12	"	15	Wroclaw	1943	545	"
13	"	27	Wroclaw	1943	550	"
14	"	3	Wierpina	1943	"	pojezycka Kosice
15	"	14	Wierpina	1943	" 558	"
16	"	17	Wierpina	1943	"	pojezycka Kosice
17	"	19	Wierpina	1943	"	"
18	"	21	Wierpina	1943	"	"
19	"	21	Wierpina	1943	"	"
20	"	24	Wierpina	1943	" 561	"
21	"	30	Wierpina	1943	" 562	"
22	"	2	Wroclaw	1943	" 565	"
23	"	4	Wroclaw	1943	" 566	"
24	"	4	Wroclaw	1943	"	pojezycka Kosice
25	"	7	Wroclaw	1943	"	"
26	"	9	Wroclaw	1943	" 568	"
27	"	14	Wroclaw	1943	"	pojezycka Kosice
28	"	14	Wroclaw	1943	"	"
29	"	16	Wroclaw	1943	"	"
30	"	16	Wroclaw	1943	"	"
31	"	17	Wroclaw	1943	"	"

Zebrań Teren Prof. Helena Suljowska

32	Rok	18	wzrostu	1943	Nr. 572	
33	"	18	wzrostu	1943		pojedyncza karta
34	"	25	wzrostu	1943	" 574	
35	"	23	wzrostu	1943		pojedyncza karta
36	"	25	wzrostu	1943		--
37	"	5	pac. dzieci i młoda	1943		--
38	"	14	pac. dzieci i młoda	1943	" 583	
39	"	21	pac. dzieci i młoda	1943	" 586	
40	"	9	głuchoni	1943	" 606	
41	"	21	głuchoni	1943	" 615	
42	"	31	głuchoni	1943		pojedyncza karta

Spis nazisk Polscy
 organa administracji Funkcyj Demokracji

1	Rok	11	Spis nazisk	1944		pojedyncza karta
2	"	8	Spis nazisk	1944	Nr. 618	
3	"	15	Spis nazisk	1944		pojedyncza karta
4	"	29	Spis nazisk	1944	" 628	
5	"	13	Spis nazisk	1944		pojedyncza karta
6	"	8	Spis nazisk	1944	" 641	
7	"	10	Spis nazisk	1944	" 642	
8	"	2	Spis nazisk	1944		pojedyncza karta
9	"	11	Spis nazisk	1944	635	
10	"	29	Spis nazisk	1944	693	
11	"	16	Spis nazisk	1944	706	
12	"	17	Spis nazisk	1944	707	
13	"	22	Spis nazisk	1944	711	
14	"	24	Spis nazisk	1944	713	
15	"	28	Spis nazisk	1944	716	
16	"	30	Spis nazisk	1944	718	
17	"	31	Spis nazisk	1944		pojedyncza karta
18	"	4/5	wzrostu	1944		--
19	"	13	wzrostu	1944	" 430	
20	"	14	wzrostu	1944	" 431	
21	"	19	wzrostu	1944		pojedyncza karta
22	"	23	wzrostu	1944		--
23	"		wzrostu	1944		--
24	"	6	pac. dzieci i młoda	1944	" 448	
25	"	7	pac. dzieci i młoda	1944	" 449	
26	"	10	pac. dzieci i młoda	1944	" 451	
27	"	13	pac. dzieci i młoda	1944	" 454	
28	"	17	pac. dzieci i młoda	1944	" 457	
29	"	8	głuchoni	1944		pojedyncza karta
30	"	9	głuchoni	1944		--

1-7 pojedyncze karty bez daty

Biuro Towarzystwa Spółdzielców

Латгопски Бюлетэн Інфармацыі 1943 г.

1	Рек	11	ліста	1943	н.	25	(69)	фоліят
2	"	18	ліста	1943	"	26	(70)	попярэдніх катко
3	"	29	верасня	1943	"	32	(76)	
4	"	19	верасня	1943	"	35	(79)	
5	"	26	верасня	1943	"	36	(80)	
6	"	3	паўднёвая	1943	"	37	(81)	
7	"	17	паўднёвая	1943	"	39	(83)	
8	"	31	паўднёвая	1943	"	41	(85)	
9	"	7	лістапада	1943	"	42	(86)	
10	"	14	лістапада	1943	"	43	(87)	
11	"	21	лістапада	1943	"	44	(88)	
12	"	28	лістапада	1943	"	45	(89)	
13	"	6	грудня	1943	"	47	(91)	
14	"	26	грудня	1943	"	48-49	(92-93)	

Бюлетэн Інфармацыі Латгопска 1943 г.

1	Рек	1	верасня	1943	н.	28	(72)	
2	"	15	верасня	1943	"	29-30	(73-74)	
3	"	22	верасня	1943	"	31	(75)	
4	"	5	верасня	1943	"	33	(77)	
5	"	12	верасня	1943	"	34	(78)	

Латгопски Бюлетэн Інфармацыі 1944 г.

1	Рек	1	ліпеня	1944	н.	1945	(94)	
2	"	9	ліпеня	1944	"	2	(95)	
3	"	15	ліпеня	1944	"	3	(96)	
4	"	23	ліпеня	1944	"	4	(97)	
5	"	30	ліпеня	1944	"	5	(98)	
6	"	6	лістапада	1944	"	6	(99)	
7	"	13	лістапада	1944	"	7	(100)	
8	"	27	лістапада	1944	"	8-9	(101-102)	
9	"	5	кастрычніка	1944	"	10	(103)	
10	"	12	кастрычніка	1944	"	11	(104)	
11	"	19	кастрычніка	1944	"	12	(105)	
12	"	26	кастрычніка	1944	"	13	(106)	
13	"	9	квітня	1944	"	15	(108)	
14	"	23	квітня	1944	"	16-17	(109-110)	
15	"	30	квітня	1944	"	18	(111)	
16	"	7	мая	1944	"	19	(112)	
17	"	14	мая	1944	"	20	(113)	
18	"	21	мая	1944	"	21	(114)	
19	"	11	агуста	1944	"	22-23	(115-116) + фоліят	
20	"	18	агуста	1944	"	24	(117)	
21	"	25	агуста	1944	"	25	(118)	
22	"	2	лістапада	1944	"	26	(119)	
23	"	30	лістапада	1944	"	29	(122)	
24	"	3	верасня	1944	"	30	(123)	
25	"	2	верасня	1944	"	31	(124)	
26	"	24	верасня	1944	"	32-33-34	(125-6-7)	

Рэдактар Трэціх фронт. Нумар. Імгуніа

1	Rok	III	n.	8 (59)	Warszawa	6	maja	1943
1	"	IV	"	11 (83)	Warszawa	18	lipca	1944
2	"	V	"	49 (151)	Warszawa	20	października	1944
3	"	VI	"	80 (152)	Warszawa	6	grudnia	1944

Tygodnik Polski
organ Demokratyczny 1943

1	Rok	II	n.	15 (27)	3	lipca	1943
2	"	II	"	16 (28)	10	lipca	1943
3	"	II	"	17 (29)	17	lipca	1943
4	"	II	"	18 (30)	27	lipca	1943

Tygodnik Polski
organ Stronnictwa Polskiej Demokracji 1944

1	Rok	III	n.	50	19	lutego	1944
2	"	III	"	52	4	marca	1944
3	"	III	"	54	25	marca	1944
4	"	III	"	56	8	kwietnia	1944
5	"	III	"	57	15	kwietnia	1944
6	"	III	"	58	22	kwietnia	1944
7	"	III	"	61	4	czerwca	1944
8	"	III	"	63	4	lipca	1944
9	"	III	"	64	18	lipca	1944
10	"	III	"				

Małytya Informacyjny

1	Rok	IV	n.	5 (160)	lutego	1943	pojedyncze kartki	
2	"	IV	"	12 (164)	25	marca		1943
3	"	IV	"	19 (174)	13	maja		1943
4	"	IV	"	27 (182)	8	lipca		1943
5	"	IV	"	30 (185)	29	lipca		1943
1	"	V	"	12 (219)	25	marca		1944
2	"	V	"	15 (222)	13	kwietnia		1944
3	"	V	"	16 (223)	20	kwietnia		1944
4	"	V	"	17 (224)	27	kwietnia		1944
5	"	V	"	20 (227)	18	maja		1944
6	"	V	"	24 (231)	15	czerwca		1944
7	"	V	"	25 (232)	22	czerwca		1944
8	"	V	"	26 (233)	29	czerwca		1944
9	"	V	"	28 (235)	13	lipca		1944
10	"	V	"	29 (236)	20	lipca		1944
11	"	V	"	103 (311)	10	grudnia	1944	
12	"	V	"	104 (312)	13	grudnia	1944	
13	"	V	"	106 (314)	27	grudnia	1944	

Indeksuacja

1 czerwiec 1944 r. zeszyt 6 (38)

Biuro Towarzystwa Kulturalnego

Kurier Powstancy

1	okt	I	№ 1	Kraków	2	wrocław	1944
2	"	I	" 3	Kraków	9	wrocław	1944
3	"	I	" 4	Kraków	13	wrocław	1944
4	"	I	" 5	Kraków	16	wrocław	1944
5	"	I	" 6	Kraków	21	wrocław	1944
6	"	I	" 7	Kraków	23	wrocław	1944
7	"	I	" 8	Kraków	27	wrocław	1944
8	"	I	" 9	Kraków	30	wrocław	1944
9	"	I	" 11	Kraków	9	par. dźwiękowa	1944
10	"	I	" 13	Kraków	14	par. dźwiękowa	1944
11	"	I	" 40	Kraków	23	gwizdanie	1944
12	"	I	" 12	Kraków	12	par. dźwiękowa	1944

Głos Demokracji („Tygodnik Polski”) grupa SPB

1	okt	IV	№ 38	Warszawa	17	Warszawa	1943
2	"	V	" 39	"	1	Warszawa	1943

Wiadomości Polskie 1943

1	m.	6	(86)	Warszawa	24	Warszawa	1943
---	----	---	------	----------	----	----------	------

Wiadomości Polskie 1944

1	m.	6	(110)	Warszawa	22	Warszawa	1944
2	"	8	(112)	Warszawa	28	Katowice	1944
3	"	9	(113)	Warszawa	12	Warszawa	1944
4	"	12	(116)	Warszawa	23	Warszawa	1944
5	"	13	(117)	Warszawa	7	Katowice	1944

Krakowski Kurier Powstancy

1	okt	IV	№ 313	Warszawa	16	par. dźwiękowa	1944
2	"	V	" 341	"	14	par. dźwiękowa	1944

Zołnierska Polska

1	m.	4	(39)	Warszawa	Katowice	1944
2	"	6	(41)	Warszawa	Chełm	1944

Żyła Piłtowska

1	okt	III	№ 34	Warszawa	31	Warszawa	1943
---	-----	-----	------	----------	----	----------	------

Wiadomości Polskie

1	m.	11	(115)	Warszawa	9	Warszawa	1944
---	----	----	-------	----------	---	----------	------

Наше Дієння Установлення Установлення
Советів Дієтворчому Дієтворчому Дієтворчому Дієтворчому

1	okt	II	№ 8	Katowice - Chełm	1944
---	-----	----	-----	------------------	------

Всесвітній Рух за незалежність України

-6-
Przebieg Polski (Tygodnik)

II-6

1	Rok	V	Nr	17 (161)	24	Kwiecień	1943
2	"	V	"	20 (164)	15	Maj	1943

Władomości

1	Rok	II	Nr	14	16	lutego	1943
2	"	IV	"	51	20	Maj	1943
3	"	IV	"	62	10	Czerwiec	1943
4	"	II	"	316	31	październik	1944
5	"	V	"	198	17	Maj	1944
6	"	3	"	287	20	wrzesień	1944
7	"	3	"	293	25	wrzesień	1944
8	"	3	"	295	27	wrzesień	1944
9	"	3	"	296	28	wrzesień	1944
10	"	3	"	297	29	wrzesień	1944
11	"	3	"	299	1	październik	1944
12	"	3	"	300	2	październik	1944
13	"	3	"	301	3	październik	1944
14	"	3	"	303	4	październik	1944
15	"	V	"	3/375/	4	Styczeń	1945

Komunikat organizacyjny PZP / Tygodnik orfalek /

1	m. 5	27	Maj	1944
---	------	----	-----	------

Gonimie Kształconie / Wydziału Uniwersyteckiego /

1	Kraków, niedziela	4 lipca	1943
---	-------------------	---------	------

Llotki

1	Warszawa	5	lipca	1943
2	Warszawa	+	lipca	1943
3	Warszawa	+	wrzesień	1943

Izabela Pratkania

1	nr V	m. 11/204	14	marca	1944
---	------	-----------	----	-------	------

Rok w Treblince

1	rozprawca Komisji Koordynacyjnej	Warszawa	1944
---	----------------------------------	----------	------

„Polska Zwycięży” Organa Zielni Kształconie

1	nr II	m. 2	15	kwietnia	1943
---	-------	------	----	----------	------

Deutsches Fachschulungsbüro

1	nr. V	m. 237	Berlin	1	marca	1943
---	-------	--------	--------	---	-------	------

Recepcja Teresa prof. Helena Migonisz

- 1 Legitymacja oddziału Komendanta PW N. 718 dn. 19 III 1933
- 2 Zaima dowozu: Inżyniera Polowolacka w tym dowozu AK n. 2 II 1948
- 3 Podpis Komandora R 90 za opiekę nad Świątynią, Kraków. 4 IX 1944
- 4 Listy do rodziny z dnia 1 VII 1948

1 Lektura instrukcyjna odetworem odczytana list p. 19294.
 Grupa: Komendy
 Odbiór: Komenda Gz. odczyt

- 1 Naprosza do wojska dowozu / tymu Polakowi podziękuję
- 2 Karta wolności N. 3 1933
- 3 Pismo do rodziny Kraków / listy do rodziny z dnia 1944
- 4 Tymu Narodowi Polakowi
- 5 Pożegnania

1	Świątynia Kobiety	Rok	I	N.	1	1 odczyt	1943
2	Świątynia Kobiety				3/4	1 dowóz	1943

1 zaproszenie: Polakowi dowozu podziękuję 1944

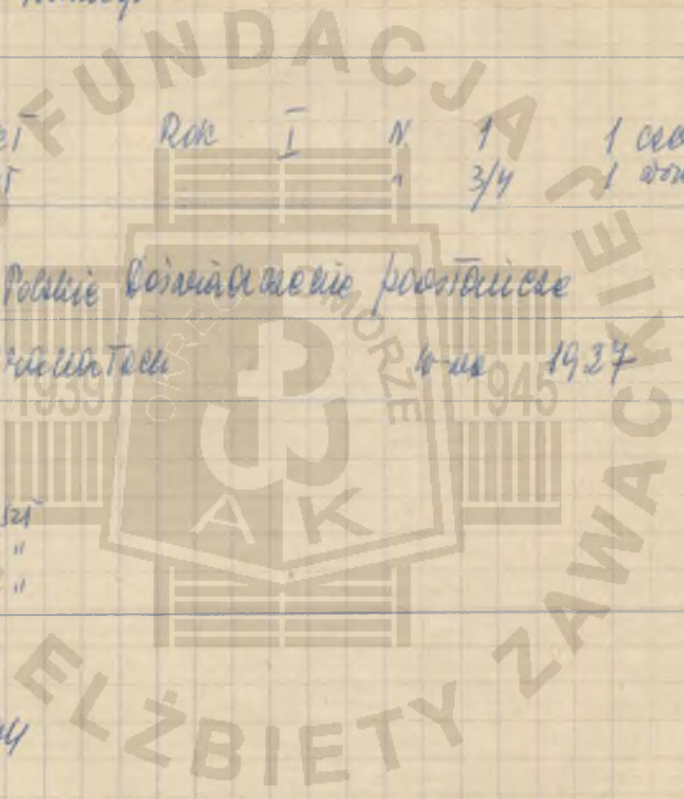
1 Nauka o gwałtach 10-11 1937

FOTOGRAFIE

1	paerka	24 szt
2	--	19 "
3	--	35 "

Lotwaice 24 lutego 1944

Teresa prof. Helena Migoniana

Корреспонденция
до ил. Статистическое Добросоветия

4				
1	Воскресенье	26 V	1924	квартал
2	-	3 X	1924	ли
3	-	15 X	1928	ли
4	-	10 V	1931	квартал
5	-	28 V	1931	ли
6	-	26 V	1931	ли
7	-	извещения		квартал
8	Годовик	-		-
9	Воскресенье	9 I	1931	ли
10		27 II	1931	-
11	Золотая	28 V	1931	квартал
12		18 IX	1931	ли
13		28 IX	1931	-
14		9 X	1931	-
15		ли, даты		-
16		-		-

Корреспонденция
до ил. Статистическое Добросоветия

1-22

Летовое 24 лети 1944

Беломорск

prof. Helena Mizonowa

материалы отрывка и депозита по д.р. Станислав Добровольский

- ✓ 1 Упоминания д. Станислава Добровольского стр. 1-66
- ✓ 2 Стенограмма прачы н. 1943-1945 " 16-138
- ✓ 3 Стенограмма прачы н. 1942-1945 " 1-57
- ✓ 4 Упоминания (вспомогат.) " 1-15
- ✓ 5 Во вачыі Копія ліста VII 1950 " 1-9
- ✓ 6 Копія карэспандэнцыі да Казімера Загэйды, 1965-1972 стр 16
- ✓ 7 Упаміненні " 1-83
- ✓ 8 Прэпронісаванні 3 м
- ✓ 9 Ліст ад Вуцмана Гечэвіча да бел. ролі дэлегацый 108 нумір.
- ✓ 10 Копія Ліста + фот. да Гечэвіча
- ✓ 11 Паліцыйны арышт ад 2 ліст. 18/11/45 да Казіма Рачы.
* Сшытак паліцыйны - карыжскі
- ✓ 12 Кавенчэўскі н. 734, Кавенчэўскі 1941/42 н. 538
- ✓ 13 Актыва КСР. Сілавіч, Пол. Тар. Фізі. аб'ект Кавенчэўскі
- ✓ 14 Версанні д. Станіслава Добровольскага да прэсе фортіфікацыйнага і 15 VIII 1944
- ✓ 15 Стенограмма прачы 1956-1962 3 зшыткі
- ✓ 16 Стенограмма прачытаў лектур
- ✓ 17 Прагонік ад Генеральнага Губернатора ў Польшу
- ✓ 18 Прачы 1) Бялорус 11/11/1897. 2) Прачы польскага выданца

Толька Кавенчэ

prof. Helmut

Кавенчэ 10 VII 1974

IV Korespondencja

- Listy St. Debrzowski do E. Zawackiej dotyczące spraw różnych z 1969 roku, akps (oryg.), k. 2, s. 1-2
- Korespondencja różnych osób do E. Zawackiej dotycząca spraw różnych z roku 1974 i 1980, akp (oryg.) - k. 3, s. 5-8

coll. pr. ruten 307-70 Katarice, dnia 16/5. 1969, 1

118/SI.

Pani Katarice!

Z wielką przykrością zauważam obywateli, to miśdani wy.
sai dane, dot. Krecimowianu potamenu w pnie Panij gnuu
pod si. wielkoscenepi. Sicuti, znane zapewnie i Pan, ploskio
ki⁴ absidety moje minkami i detod sobie rezdony, miuzplze
osledyri i wypta to zaisa, ale powadzine! Szydey, i seymie Pani faten
i moje potawinie i wyptamery sobie owazdnie, i mi bytam o stami
detod unpinie bozij paca star. Prorazny, i zaradna moje jaz i Pan
potawienie mi byt. o stami puzidniec bytu miora i szyn i miospo-
diuach, jabi zptawta ussu l-ga potaw 66. — Czy niezgadzine jst
prody, aby stamie Pan enterypsem do porozptoiy olawt bytu za-
dowlunie? Chcaitely wytkieznie z rubie tonych kamrow, aby
skimnie moje Pan ma dume tonych mioc wozelne, ale Tawrozptoi
moye pna cty doly ost t. 17. i m. puzidniec amie detyne
ebycion. Zamiana potawit wyptamery krechionowice moillie
majpordny, wozelnicam potaweni to ost spdziny, jeli bydy miit
i mowt 4. ch. scimant. Czy Panie puzepate moje wprazawicie?
Z miot mowice byt. Toczy wozelnicami, chytro i byt, tuzidniec i
ozlyptamie waz pizue.

Pruczepam serdecznie podkowienis i pnie mi zapoznisc
skrobuzi cwi do umie ost uuu do cusu.

J. S. B. S.

Klatavice - Szop, d. 16/VII-68.
ul. třísovské 8150

148/56

Pani Katerinka!

Pruděpomyšlím chcelétyr vřidání: jelin sproutka Toufiků
Pani Těp mne de mapy uienubani - 2-ge spravi: porov páci uenubani
atit, kvě mapě se u mapy konstátování a spravi, a Těp byta mne. jid to dle mne
dlatěp urina, bavin mne dlatěp mne i dlatěp stýerování z ovubani, kóvies eha-
nber vřidání mne mne odpovídá. Takže cenn, i byta opreavoyri Těp to, co
bytěp mne mne jid byta dlatěp mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne
bevyvřidání, jidit: vřidání potvůrka, vřidání mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne
na ovubí: od mapy to byta vřidání mne. Těp mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne
Chceli mne Těp: o to, aby mne mne byta Těp mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne
mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne

Myčtář v Panigtove ciz v vřidání vřidání mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne
cenn vřidání jidit: sproutka vřidání mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne
vřidání, vřidání mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne
vřidání vřidání vřidání mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne
mne
ciz Pan Těp. Těp mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne
cenn mne, vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání
mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne

Z mne vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání
mne
jidit: vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání
byta vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání vřidání
mne
mne
mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne

J. J. J.

vřidání mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne
mne
mne
mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne mne

Draga Pani Stanisława -
 Spiszę odpołudnie na Pani pytania.
 1) W sprawie, żeby Kłokolnik do Pani przyjeżdżał przez
 moją Teresę Delehtę, którą Pani nie pełno pamięta a teraz
 nią już nie lubi. Ja same w niej spędziłam 2 latach i
 byłoby miada czasem cokolwiek opowiadać, chociaż u niej
 zbierała meterytę, i to me i kierownicy, więc też
 do Pani dopyta się niektórzy nie zgłosi.

Draga Pani Stanisława -

Spiszę odpołudnie na Pani pytania.

1) W sprawie, żeby Kłokolnik do Pani przyjeżdżał przez moją Teresę Delehtę, którą Pani nie pełno pamięta a teraz nią już nie lubi. Ja same w niej spędziłam 2 latach i byłoby miada czasem cokolwiek opowiadać, chociaż u niej zbierała meterytę, i to me i kierownicy, więc też do Pani dopyta się niektórzy nie zgłosi.

2) Adres Pani prosiłam Teresę, ale ona miała tyfus stary. Pomyślałam Teresę sobie choroby jej sieroty a u siebie nie ma mojej matki i z domu wyjechała. Ja też zamieszkałam, więc poprosiłam Teresę, żeby wzięła moją opiekę i przetrzymała. Wtedy Kłokolnik, mając w rękach maszynę i kilka obuwia, kawczy, kilka Pańskich piór i inne (nie pamiętam o pracy obuwia, więc kawczy nie słucha swoje prace dyplomatowa - uszło, żeby Pańskie pióra - teta, wyjechała i wyjechała z pańską Teresę). ZHP przedtem w domu i wtedy zapomniała i w Pańskim czasie. Sprawdziła mi to spotkaniu wiecej i w Pańskim czasie. Sprawdziła mi to spotkaniu wiecej i w Pańskim czasie.

3) Wspomniałam Pani o pamiątce, zdróżniona i mechanicznie odznaczenia o Pańskie kartach i niegdyś ale tylko dlatego, że myślałam, iż to Pańskie kartach i niegdyś ale ja zapomniałam i być może sprawiła co ja, sama pamiątkę. a - zdróżniona, i

Dziękuję Pani za podziwianie i list, nie drżę i ja Pani prosiłam o samostanowi i o samostanowi moją drugą żołądek.

4
Klatowice 10.VIII. 1974 r.

Shanowna Pani Komendantko!

Przesyłam wyeksponowane nam przez siostrę sp. Ganiśtawę Dobrowolskiej pokostale papiery z owego naklejenego krosna z kwitami i rodzinnymi listami. Skłoty ani w butym ani w okrowu nie dopuszczono nas do przejrzenia zawartości. Komornik me' chciał się ugryźć na wejściu do piwnicy jeszcze jednej osoby, mniej groźne były osoby p. Migoniewej. Gdyby nie relacje przedstawiciela MO obecnego przy otwarciu mieszkania, możemy sądzić, że p. Ganiśtawę nie przewidziano mebli, ani ubrania. Zniknęła nowa blama, nowa kędra, odzież. To, co zostało, nadawało się tylko na śmieci. A przecież komornik odwiedził, że sam krosił mezy, ale piwnicy obrabowano. Wraz z listami i kwitami był sprzedawczy, zawartość rozpracowano po piwnicy. W efekcie siostra otrzymała gotówkę i... pismo z Instytutu Historycznego.

Dobre, że obroniła skradzionym poprzednie listy przechowywane w niewymagalnych warunkach. Co z obecnej przeszłości się przegada, nie wiemy. Dodajemy, że pamiętnik stancowiz kalafone straszenia z pracy wojennej. Dodajemy także jeden z 14-tu zeszytów opisujących wytarci książki - dla orientacji co robili.

Pracuj nam udostępnione przejrzałam osobliwie starannie.

Wierzyńska

Lódź 27. I. 1980 r. 5

Dochodno, Elen.

Dziękuję ci, że odhisała. Ciężko
się, a fotografuję wspomnienia moje
alleumy, i stary.

Jesli chodzi o wspomnienia
z p. Dobrowolski - to uładana
się dobrze. P. Dobrowolski był bardzo
wymagający od siebie i innych,
bardzo poważnie traktowała pra-
cę, był wielki siaristka. Wymagała
funkcyjności. Grace wa Słyszku był
ta trudna. Trudny element, trudno na-
runtli. O byle było dobre pracomie,
i p. sobi nie istotała się bezpośrednio
proszania o dno swobody, uładana
do nas zampanie. Trudnie nie ulny
myślam o tym, nie przyjacielich,
uów se przysła me olus różnie nic-
ku i mofozalonia. Grace i kromie.

Przyjacieli! Nie wiadomo, czy w ujętych
zawieszki, teletypis, rękopis, nieszkodliwym
przez pierwszy raz, poleć ją wyjechać
ona zao miłość wyjeżdżając z nią.
z kielichu Lymont, ale uwarstwa się
pamiętam; pierwszy wyjechała do kra-
kowie, bo słam tydzień wchodzą. Pravo-
wata z urzędu inst. Luana dygroska ter-
z Krakowie. (Przypomniadam sobie!) śmie-
na kółkami. (Ter z nią ujęty!)
Jak może jedyną - inst. - Nanda pisania,
olećnie una inne uwarstwa, ropania
Pawiać, uwarstwa w Lutowia, dwi meda-
leto Parku Kosciuszki, czy nieś co o niej?
Może uwarstwa tej adres?

Przechodzenia pucharów Gidre,
dzwoniłam do niej. Luana ei się
i cnięte z obojętne.

Była ei koraliej komyslności,
zdronia i wyszliście najepszego.
czy bywało w Warszawie?

Ścisłam ei zenerowanie
sł. a.

St Dobrowolska Groszowie, ul. 1. III. 80. -

Stochocin 2 Lu. - 7

Za list serdecznie dziękuję -
przyjechała mi moja córka
tutaj gdzie przebywam
od 14/1.

Chętnie zbiorę dane biograficzne
o sio. Stanisławie Dobrowolskiej,
na podstawie gkt z Kuratorium
pomyśl, że pracuje jeszcze
mojej dawnej siostry,
w czasie wojny, więc mi
to ułatwi. Piszę - jeszcze
gdys tak się wszystko
zdecyduje że nigdy nie
wiadomo - czy ktoś jeszcze
pracuje - czy nie.

Jeśli sprawa zatwierdzi dopie-
ro po powrocie do domu
który nastąpi pod koniec
miesiąca.

Często spotykam

85 p. p. Dobrowolska - gdy miesza z
karta w mojej okolicy i chęć
mie zawozić rozmawiać -
popodnia, usmiechnięta,
lecz to się wszystko wrota
z chwila jej przeprowadzi,
nie wiem czy tutaj miata
jakas rodzina, bo przecież
muarta tak samotnie. -
nie mogę w żaden sposób
przykominąć sobie Marce
Folbark, ale popytam się
jeszcze Stefa, gdyż z Marys
się N. trudno jest się skone
taktować. - W. Jez. Lubomirski
~~adres Marysi Sijowskiej
i coś o niej podał Stefa. -
jeżeli chodzi o Yankę
Geleniowską Skawiecką
to też, bo byłbyś idnie
z tatami, podług miata
jechać do niej do
Dobrowy Górnickiej -~~

~~du. 7. 5. 44.~~

Kochana! widziałam polskie wojsko w białym wyprawianiu a kolejni i szłam do kościoła, gdzie zobaczyłam kilku zbrojnych na koniach - sprawdziłam czy nie ma Niemców. Pod kościołem stał już cały oddział i w noszule spier zabawiał formalności pogrzebowe. Jeden chorwi swego kolegę - wczoraj był boj w lesie zginęło 2 Niemców i 1 Polak, kilku rannych po sbydrowich stronach. Wiosną do kościoła, matce prosta trumna na rozsiwiecziem i wsielonym katafalku i usza żałobna do której stnęą oni, a potem to potężne wołanie "Boże coś Polsko." Chyła się wydobłyte ze strychu standardy dżiś spowite w czarny całun. A potem pogrzeb. Dżigun szeregim płyną na ementare chorogowie, niesniato i trochę łwożnie posuwają się ludzie. Ale wkrótce następuje strach, żadna siła nie powstrzyma tych sek, rozedrganych miłosci. Placze lud! Może właśnie w tych latach obrywa się z grusności może w nich i przez nie rodzi się dla Polski. Kopia koledsy grób. Jwan, wch poważnie, dostojnie, a przecież młode bardzo - sp. "Wygnant miał 12 lat. Przywalają grób ziemią. Z salwy w powietrze prosty krzyż i wieniec na dżierej mogile i gdzieś more rodzinna ciekająca ot i cała chwata polskiego żołnierza... "Tak, wolność Twoją, niepodległość Twoją, zdobędziesz wielkoscia takiego męstwa, świętoscia takich ofiar, jakich lud naden nie zapisal jeszcze na dżejowych kartach swoich. Powstajacej Ojczyźnie Twojej dasz bez żalu, słabosci i wahania wszystkie krew, życie i mienie, jakich od Ciebie zapotrzebuje..." Ten wyjątek z odezwuy z 1863r. oddaje kreść przemowienia, które ktoś przez Tę wygłosił nad grobem. I od tej prostej mogily, od tych zelonych, pograżonych w zadumie postaci idzie ku nam Ona - ta, co nie zginęła, idzie i kapala krwi dusze, gasnace i ustajace w smiertelnym znużeniu. I mogily jakoby nowe życie się rodzi. Wszystkie sęca uderzają w jeden ton, a odpiewane "Nie rzucim Ziemi" staje się ogólnym przyzwyczeniem, przysięgą niemal. I w boj pojde wozchnadzieji co nie dla mnie się rżi, w ogromny duchow boj! Może rozwidnie soba pola ciemne żaloby, może soba rozgnęje slygnacych sek nadzieję... Pojde, by na sęgnu gwierdzie mię wolny spierac plak, by ziemia rodzi mogła dla taknych kłoty, by uslyszane były

lajne wieku glosy... Za pochylene podniesionych glow! Za idealow slawz miy
Ze wszystko Dobrze pojde z boj! W smiertelny boj!

13. V. 44.

Jest ich duzo, okolo 3000 w lasach od Pucrowa, az po Wrocieryz i ciagle przybywa. Oni sa teraz panami tej okolicy, Niemcow u nas nie ma nawet „na lekarstwo”, chyba wrozd naroznych jako deszczery.
Dawno upraguione bezpieczenstwo zdaje sie wracac do tych stron gdyz nasze wojsko tropi bandytorow. W Pucrowie np. polapali ich wszystkich i w obecosci ~~wszystkich~~ mieszkancow dali im po 50., grozac wranie recydywy kara smierci. U nas tez wisi dluga lista tych, co ozdabiaja sie mianem „partyzantow” grabili niemilosiernie. Nie wiem, co sie dzieje na swiecie, ale nam serca „rosna” z radosci, ze koniec moze byc bliski. Zdaje sobie sprawe, ze nie jest tak „rozowo”, jak sie wydaje, gdy widzi sie polskie mundury i slyszcy publicznie opiewane hymny narodowe, ale trudno nam dai sie porwac tej radosci, swiadczya gdy sama przyroda zdaje sie zachecac i pocieszac. Prawdziwe szreczenie idzie od tej rozleglej zieleni, na ktorej stonice rosiato kaszenie - niby otociste swoje pocatunki, od pol pachnacych swiera, ~~kielnie~~ ziemiaz, od drzew rozkwitlych, i od tych melodi majowych co lacza sie ze swiegotem ptaszecym. Slow brakuje, aby oddac to piekno, nad nami, i wolo nas.
Wraca otowiek z wędrowniki upojony tym szreczeniem, niesie go ostrownie, bo musi zniknie gdzies bezpowrotnie. Szkoda, ze nie mozna... zrobic z niego paczki i wystac w swiat.

14. V. 44.

Nie wiem nawet kiedy list wysle, bo Pani M. jestere nie jedzie, a inna droga nie moze posylac takiej epistoly. Uliczna jest niedziela i wybieram sie na dluzsza larege, aby nabrac rozpedu na caly tydzien.
Luzie jest cudowne w tym wiosennym rozkwicie i krasie, pisze to samo, co kiedyz Pani pisala do mnie, a co sama teraz w pełni odczuwam.
Wrozd tego piekna czuje sie najmnie samotna, bedac sama. (wyglada to na paradox, ale tak jest w stonie.)

T 60/WSK

PNK

++ 1974

DOBROWOLSKA Stanisława

ps. "Maria"

V. Nypiny ze źródeł k. 5

Rel. 148/Sl.

O

PWK

Katowice
Maków

Dobrowolska Stanisława - ps. Maria.

Rausowej^v

Ur. 13.IX.1895r. w Olszynch pow. Gorlice; córka Stanisława i Teofili nauczycielka, do PWK należała od 1922r. była referentką WF i PWK w I DOK IV w Łodzi 1928r.- 1930r. potem Komendantką Rejonu Śląskiego PWK od 1930r. do 1.II.1936r.

W czasie wojny zamieszkała w Makowie Podhal. Fzyczna w przerzutach granicznych z Makowa do Suchoj przetrzucała kilkakrotnie E. Zawacką. Prowadziła punkt przerzutu pras / w spuściznie posmiertnej znalazło się dużo różnych numerów różnych tajnych czasopism m.in. czasopismo konspiracyjne WSK / . Zmarła stycznia 1974r. w Katowicach

Zbiory E. Zawackiej - wspomnienia E. Zawackiej, materiały posmiertne zdeponowane u M. Wittek :

wśród tych materiałów : "Tygodnik Polski" 26 numerów 1943/44r..
"Dziennik Polski" 72 nr, "Małopolski Biul. Inf." 45 nr, "Rzeczpospolita Polska" 4 nr, "Biuletyn Inf." 13 nr, "Insurekcja" 1 nr, 1944r.
"Kurier Polski" ~~12 nr~~ "Powszechny" 12 nr, "Wiadomości Polskie" 23 nr
"Krak. Wiadomości Codz." 2 nr, "Żołnierz Polski" 2 nr, "Mysl Państwowa" 1 nr, / 1944r. / "Przegląd Polski" 2 nr, "Służba Kobiet" 2 nr
oraz inne / niektóre z 1943r.

Rel. 148/Sl.

0

PWK

Katowice
Maków

Dobrowolska Stanisława - ps. Maria.

Rausowej

Ur. 13.IX.1895r. w Olszynie pow. Gorlice; córka Stanisława i Teofilii nauczycielka, do PWK należała od 1922r. była referentką WF i PWK w DOK IV w Łodzi 1928r.- 1930r. potem Komendantką Rejonu Śląskiego PWK od 1930r. do 1.II.1936r.

W czasie wojny zamieszkała w Makowie Podhal. Płynna w przerzutach granicznych z Makowa do Suchej przetrzucała kilkakrotnie E. Zawacką. Prowadziła punkt przerzutu pracy / w spuściznie posmiertnej znalazło się dużo różnych numerów różnych tajnych czasopism m.in. czasopismo konspiracyjne WSK / . Zmarła stycznia 1974r. w Katowicach

Zbiory E. Zawackiej - wspomnienia E. Zawackiej, materiały posmiertne zdeponowane u M. Wittek :

wśród tych materiałów : "Tygodnik Polski" 26 numerów 1943/44r..
"Dziennik Polski" 72 nr, "Małopolski Biul. Inf." 45 nr, "Rzeczpospolita Polska" 4 nr, "Biuletyn Inf." 13 nr, "Insurekcja" 1 nr, 1944
"Kurier Polski" ~~xi~~ ~~xix~~ "Powszechny" 12 nr, "Wiadomości Polskie" 23 nr
"Krak. Wiadomości Codz." 2 nr, "Żołnierz Polski" 2 nr, "Myśl Państwowa" 1 nr, / 1944r. / "Przegląd Polski" 2 nr, "Służba Kobiet" 2 nr
oraz inne / niektóre z 1943r.

++ Dobrowolskie Stanisława

148/Si. Park Słęk
Zagroda

4

nr. około 1900
K-III Rej Si. Park do nr. 1936 (35)

miasto Białowieża-Śrobinie
si. wojny lud. 31/50

miastka w czasie wojny w Malowie Podhal.
pomagała mi kilkakrotnie w przysiu me Słęk

podane
do m, k,
K. VI 1972

rel 188/słask

PWK

Ketawice,
PWK
Zagrodzie

++ Dobrowolska Stanisława

ur 13 IX 1895 obywatelstwo polskie, c. Stanisława - Teofil Rausonij
maturę w Krosnie 1916; studia na Uniwersytecie w Krakowie, studia roln.
maturę w szkole roln., problem prawn. 1923 - 27
ref. WPK i PWR w Łodzi 1928; na Słoneczniku 1930 - 1.5.36

0
PWK

nie ma obywatelstwa polskiego. PWR w Gdyni 1922 r.
kier. u Krosna 1927 (4 K 5?)
ref. PWR do K IV Łódź 1928-30
K-twa rej. Ł 1930 - 36

Konsp.

Kolportaż tej pracy
płt. przewidywany
prezent - Złoty - 70% a Salo - Zabawki

K 11540

resto

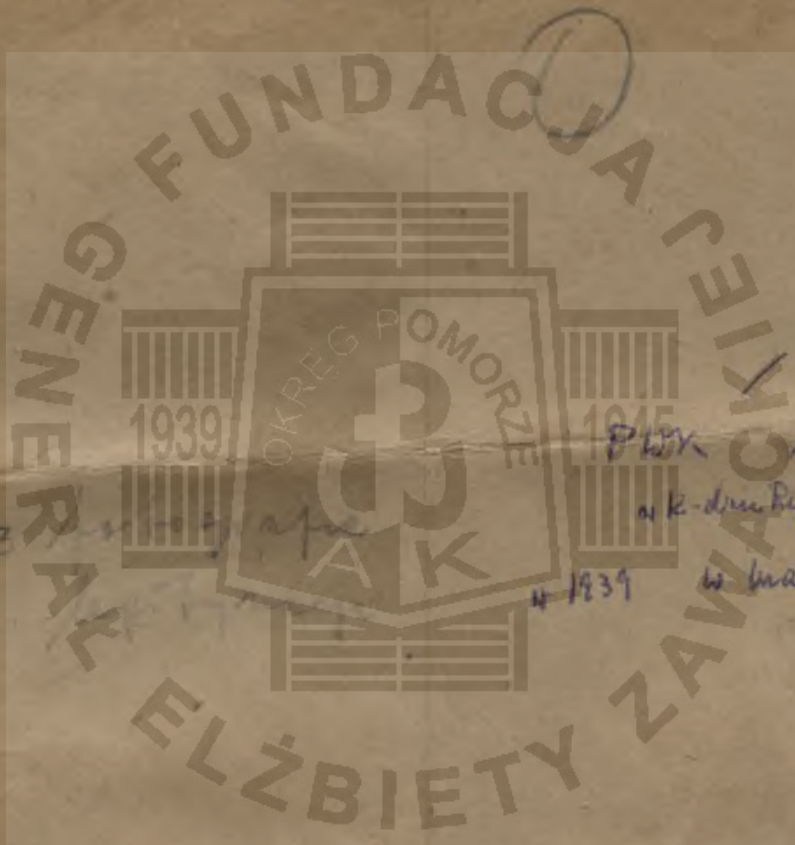
W rel. T. Dębicki o H. Stefaniak jest wiadomość, że organizacja
ona z Stefaniak kontakt ze przewodniczącym Augustynem Wł.
Wickim, zaproszenia z Stan. Dobrowskiego

++ Dobrowolska Stanisława
"Maria"

ARCHIWUM
Klasy Zespołu
148/149
data wstąpienia XII. 1979

KAK
MM
KZ x M.

1945

143

1945
od 1922 r
w K-dm By 17 od 1930 - 1 II 1936
w Krakowie Pochod

DOBROWOLSKA Stanisława

